

G. D. B. V.
DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA
EXHIBENS

PALPITATIONIS CORDIS

PATHOLOGIAM ATQVE THERAPIAM,

QVAM,

IN ALMA AC PERANTIQVA HIERANA
RECTORE MAGNIFICO VNIVERSITATIS
AC PRO-CANCELLARIO,

REVERENDISSIMO ET PER-ILLVSTRI DOMINO,
DOMINO

CHRISTOPHORO IGNATIO DE GVDENVS,

EPISCOPO ANEMORIENSI,

EMINENTISS. ARCHI-EPISCOPI, ET PRINC. ELECT. MOGVNT. PER THVRINGIAM,
HASSIAM ET EICHSFELDIAM IN PONTIFICALIBVS VICARIO GENERALI, CON-
SIL. ECCLES. SIGILLIFERO ET SVFFRAGANEO ERFORDIENSI, J. V. D. INSIGN.
ECCLES. COLLEG. AD S. SEVER. CAN. CAP. ET SCHOLAST.

CONSENSV ATQVE AVTORITATE GRATIOSI MEDICORVM
ORDINIS

SVB PRÆSIDIO

DN. HIERONYMI *Eudolff*

PHILOSOPHIÆ ET MEDICINÆ DOCTORIS,

CONSILIARII ET ARCHIATRI ELECT. MOGVNT. FAC. MED. ET PHILOS. ASSESS.
ORDIN. N. N. CHYMIAE ET MATHEM. PROF. PVBL.

DOMINI PARENTIS ET PRÆCEPTORIS SVI OMNI FILIALI AMORE
ATQVE HONORE NVNQVAM NON PROSEQVENDI,

PRO LICENTIA

SVMMOS IN ARTE MEDICA SALVBERRIMA HOHORES AT-
QVE PRIVILEGIA DOCTORALIA MORE RITVQVE MA-
JORVM SOLENNI CONSEQVENDI,

PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI ATQVE VENTILATIONI TRADET
AVTOR ET RESPONDENS

HIQVVS PHILIPPVS *Eudolff* / *Erffurt. Philos. Mag.* DIE VII. JANVARIJ ANNI M DCC XXVII.

IN AVDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS HORIS CONSVETIS.

ALPINE TABLETS

CORDIS

PATHOLOGICAL AND THERAPEUTICAL

BY DR. J. M. GARDNER, M.D.
LECTURE MAGNETIC THERAPEUTICS
AT THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ST. LOUIS, MO. 1910

CHRISTOPHERO LACTIO

DE GARDNER

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
SCHOOL OF MEDICINE
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND ANATOMY
ST. LOUIS, MO. 1910

ST. LOUIS, MO. 1910

N. HIERONYMI

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
SCHOOL OF MEDICINE
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND ANATOMY
ST. LOUIS, MO. 1910

TRO. MENTIS

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
SCHOOL OF MEDICINE
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND ANATOMY
ST. LOUIS, MO. 1910

ROBERT HILLIARY'S

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
SCHOOL OF MEDICINE
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND ANATOMY
ST. LOUIS, MO. 1910

PER-ILLVSTRI AC GENEROSISSIMO

DOMINO,

DOMINO

GEORG. MELCHIORI
DE LVDOLEFF,

ACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS ET TOTIVS
ACRI ROMANI IMPERII JVDICII CAMERÆ,
QVOD WETZLARIÆ FLORET, ASSESSORI
SPLENDIDISSIMO, EXCELLEN-
TISSIMOQVE,

DOMINO SVO PERQVAM
GRATIOSO,

ET COGNATO SVPREMO.

V I R O
NOBILISSIMO ET CONSVLTISSIMO
D O M I N O
CONR. LVDOLFFO
SERENISSIMI AC POTENTISSIMI DANUARVM REGI
MONETARVM CVRATORI ET PROBATORI,
PATRVO SVO MAGNO HONO-
RATISSIMO,
ATQVE E BAPTISMATIS FONTE SVSCEPTO
BENIGNISSIMO,

NEC NON

V I R O
NOBILISSIMO, AMPLISSIMO ET CONSVLTISSIMO
D O M I N O
JOH. WILHELMO
LVDOLFFO,
F. V. DOCTORI CELEBERRIMO,
LAVDATISSIMI IMPERIALIS JVDICII CAMERÆ WET-
LARIENSIS ADVOCATO ET PROCVRATORI EXIMIO
ATQVE GRAVISSIMO,
PATRVO SVO COLENDISSIMO
ET PATRONO AC FAVTORI EXIMIO,

PARITER ATQVE

V I R O

NOBILISSIMO ATQVE EXPERIENTISSIMO

D O M I N O

CHRIST. ADOLPHO
LVDOLFFO,

PHILOSOPHIÆ ET MEDICINÆ DOCTORI ET PRACTI-
CO TRANTENANENSI FELICISSIMO,

PATRVO SVO ITIDEM COLENDISSIMO,

NEC NON

PATRONO ET FAVTORI EXIMIO.

ET DEMVM

NOBILI ET DOCTISSIMO

D O M I N O

HIERON. LVDOLFFO,

PHILOSOPHIÆ ET J. V. STUDIO, ET FRATRI
GERMANO DILECTISSIMO,

SINGVLIS NATIS ERFFVRTENSIBVS;

Sub felicissimis novi anni auspiciis
Supremum omnium donorum bonorum fastigium,
Perennantem nimirum sanitatem,
nec minus

Exoptatissimum Consiliorum & Negotiorum successum
pariter atque

Summam ac Eminentissimam pro Voto, Desiderio & Meritis cujus-
cunque Felicitatem ac Prosperitatem ulteriorem, cum deside-
ratissimis bonis ac donis, & speciatim Fratri suo Germano
felicem in studiis suis successum
precatur.

Ac simul iisdem

Dissertationem Suam Inauguralem Medicam,

**DE PALPITATIONIS CORDIS
PATHOLOGIA ET THERAPIA,**

In probatissimum *τεκμηρίον*

Submississimæ devotionis & subjectionis erga
alte memoratum

DN. DN. ASSESSOREM,

In Signum evidentissimum Venerationis filialis erga antea Laudatos
Cognatos, Dominum Patrum Magnum & Susceptorem,
n. n. Patruos suos omni honoris
cultu excipiendos,

& tandem

In testimonium amoris erga Fratrem suum,
qua decet Observantia ac Reverentia,
Subjectissima, Devotissima, Decentissima, Deditissima
& fraterna

Dat, Dicat, Dedicat & Consecrat

Per-Illustris ac Generosissimi DN. DN. ASSESSORIS,
Domini sui perquam Gratosi

*humillimus & devotissimus Servus
& Clientis,*

*Honoratissimorum Dominorum Patrum Magni & Patruo-
rum perpetuus Cultor*

& Fratris Amandi fidus Frater

AVTOR ET RESPONDENS.

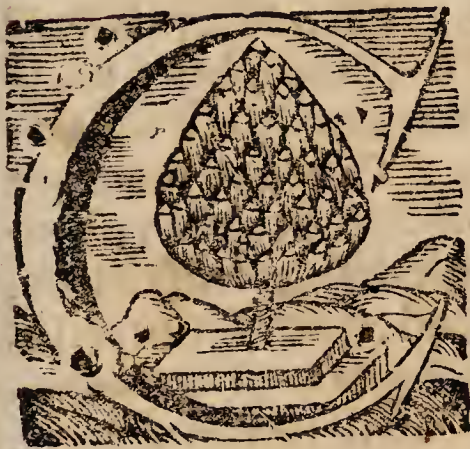

Q. D. B. V.

CAP. I.

PHYSIOLOGICAM CORDIS PERTRA-
CTATIONEM EXHIBENS.

§. I.

Um in præsentiarum *Cordis Palpitatio-*
nem pertractandam & pro viribus
perspicue explanandam mihi sumse-
rim, maxime visum fuit, generalia
quædam fundamenta, Physiologica
quidem, hacce de materia delibare,
præprimis quæ *partem Principalem af-*
fectam, Cor, respiciunt, ubi tractan-
dum mihi erit, *quomodo Cor in statu na-*
turali sit constitutum, ubi ejus sit situs, quali fungatur munere in
Machina Nostra, quæ omnia patefient, quando *Definitionem*
genuinam Cordis positurus sum. Certum enim est, & in ar-
te Therapeutica, quanta quanta etiam sit, semper exper-
tum, quod bene distinguens bene doceat, consequenter
etiam bene curet; Nam *to* bene distinguere consistit hîc
in genuina & bona cognitione morbi facta, ad quam co-
gnitionem nostri morbi eo melius perveniendam, utram-

A

que

que fere absolvet paginam, quando *statum Cordis Naturalem* P. N. pramitto.

§. II. *Status* autem *Cordis Naturalis* ex nullo alio fonte erit percipiendus, quam ex *Anatomicis*; *Anatomia* enim in *Medicina* tanta utilitas, tantaque necessitas est, ut sine hac *Medicus* semper in tenebris versetur, & reipsa nomine *Medici* indignus judicetur. Ex *Anatomia* igitur patescit *Cor* esse partem *Organicam musculosam*, in *Thorace* sitam in *pericardio* contentam, *Arteriis*, *Venis*, *Nervis*, *Musculis*, *Auriculis*, binisque *Ventriculis* atque undecim *valvulis* præditam, ad *Circulationem sanguinis*, ipsamque *sanguificationem* rite instituentiam, *Corpori humano* concessam. En igitur *Constitutionem Cordis Naturalem*, *Situm*, illiusque *Munus* in corpore! quæ omnia in *definitione* præposita continentur.

§. III. *Cor* igitur, quoad primum, invenitur *Substantiæ esse Musculosæ*: *Cor* esse *Musculum* negant multi, dicentes: *Musculum* esse partem *Corporis Organicam motui animalis Voluntario* dicatam. *Conf. Tab. Anat. Welschii*, *Job. Riolan. Encyrid. Anat. & Patholog. p. 83.* *Chirurg. Berbett. p. 444.* & *Thom. Bartholini Anatomia p. 34. de Musculis*, pariter ejusmodi conditionis *Musculorum* definitionem tradit, hinc presso pede sequitur, quod, hac posita *Musculorum* definitione, non possit asseri, *Cor esse Musculum*: Certum namque est, & experientia confirmatum, quod *Cor* præter voluntatem nostram & nobis nolentibus volentibus moveatur, sicque statim concludunt, quia motus adest involuntarius, *Cor non esse Musculum ipsum, sed tantum compagem musculorum minorum.* *Vid. Tab. XLII. supra dicti Welschii.* Alii iterum dicunt, quod *cor* constet & compositum sit ex *Musculis*, non autem dicere volunt, quod *Cor ipsum sit Musculus.* *Conf. Celeb. Eyselii Compend. Physiol.* sed, quando hanc rem intimius paulo perpendo, statim apparet, quod contradictionem involvat, statuere, *Musculos cordis motorios, & tamen motui involuntario dicatos*, nam *Musculi cordis* movent, præter nostram *Voluntatem*. Sequitur hinc, *Definitionem* talem *Musculi* minus genuinam esse, quia non convenit omnibus *musculis* in corpore nostro

stro existentibus. Alii hanc rem probe inspicientes, aliam & meliorem definitionem Musculi suppeditant v. gr. *Gerardus Blasius in Anat. Contract. pag. 19.* sic definit: *Musculus est Motus partis precipuum instrumentum, quæ definitio omnibus Musculis recte competit.* Sunt alii, qui dicunt Musculos debere constare ex *Capite, Cauda & Ventre*, sive secundum verba memorati *Barthol. p. 38.* *Musculus* dividitur in *principium, medium & finem*; Sed quia hoc de *Corde* non potest dici, concludunt, *etiam non esse Musculum*; Hæc tamen Conclusio non valet, quia dantur alii Musculi in corpore nostro, v. gr. *Sphincter Ani & Vesicæ*, quæ *Capite, Cauda & Ventre* non gaudent, & tamen sunt Musculi, & vocantur *Orbiculares*. Qualem sententiam confirmant quoque Varii Auctores, imprimis *Hippocrates & Galenus*, quorum sententia in eo consistit, ut statuatur; quod *Cor sit Musculus sui generis.* *Musculus* *καρτα ιχθυος*, ut vocat *Cous l. de corde c. 4. t. 2. Conf. Celeb. Wedelii Physiol. Reform. p. m. 48.* Hoc videmus etiam in *Lowero Tr. de Cord. p. 132.* *Stenonius, de Glandulis & Musc. it. in Specimine musculorum Geometrico, Cor esse Musculum* ex totius structura & fibrarum fabrica demonstravit, multis argumentis, quo de legi meretur *Memorat. Barthol. de Thorace pag. 361.*

§. IV. Quod attinet ad situm Cordis, notandum quod in medio Thorace ejus sit situs, Figura est piniformis, nonnulli comparantur pyramidi inversæ, secundum *Thom. Barthol.* est *Conoidalis*, quia in *Mucronem* exit. Pars Superior & latior dicitur *basis Cordis* sive *Radix*. Pars inferior acutior dicitur *Conus, Mucro, Vertex, Cuspis & Apex Cordis*; involvitur *Pericardio*, tanquam *sacculo*. Fusior tractatio & explicatio si desideretur hac de materia, potest legi *Riol. de Corde p. 219. & Th. Barthol. p. 355.*

§. V. Pauca quædam ratione Muneris & officii Cordis in corpore nostro esse addenda judico, quia de hac materia diversi Auctores diversam proferunt sententiam; Sunt, qui putant *Circulationis Sanguinis, gratia Cor esse*; Sic *Welschius in Tab. XLII. de Corde* dicit. *Est Compages Musculorum*

minorum, Circulationi sanguinis dicatorum. Sane parvi & exigui momenti Munus, quo fungatur Cor, quali reliquæ arteriæ & Venæ quoque gaudent, nam sunt etiam Circulationi Sanguinis dicatæ; Hinc cordi non essent imponenda alia altioris indaginis synonyma v. gr. Sol Microcosmi, Radix & Thesaurus Vitæ, & sicuti Riolanus de Corde scribit: *Cor est Viscus primum & nobilissimum totius Corporis, fons Nectaris Vivifici, cujus influxu vitalitas singularum partium recreatur atque fovetur; quod primum nascitur, & ultimum moritur: cujus beneficio vivunt & subsistunt omnes corporis partes.* Hinc majori omnino munere gaudet Cor, quod secundum meam Cordis definitionem in §. II. positam consistit in *Sanguificatione & Circulatione sanguinis.* Duplex igitur est Usus, Sanguificatio & Circulatio; Sunt, qui Sanguificationem in Corde fieri negant, putantes; Cor, ipsique annexa vasa se purè passive habere, & locum saltem his liquoribus pro motu & transitu meliori concedere: dum nimirum Chylus in receptaculum commune, & ex hoc in Ductum Thoracicum delatus, cum sanguine in venis axillaribus, sensim sensimque subigitur, ubi statim adest principium sanguificationis, & tandem successive alteratur, ac Spiritu Vitali imprægnatus, in sanguinem mutatur, quæ actio, speciatim sanguificatio, per continuum motum, tam progressivum, quam localem & agitationem cum M. S. absolvitur, & exinde Sanguificationem non esse actionem Organicam, sed saltem pure similem, adeoque proprie loquendo nullum corporis viscus organorum sanguificationis nomen mereri, concludunt, & sic porro, uti Charleton in *Oeconomia Animali* p. 51. & speciatim Glyssonius in *Anatome Hepatis* habet.

§. VI. Hæc omnia speciem veritatis præ se ferunt, & verum quidem est, quod sanguificatio per continuum motum & circulationem per arterias & venas instituat & absolvatur, sic recte aliqua limitatione opus habet sententia præsens, nimirum, quod ista sanguificatio, quæ in Corde instituitur, non sit in sensu rigoroso s. Philosophi-

co accipienda & arripienda, non proprie, quod nimirum omni ex parte perfecta & absoluta sanguificatio in Corde instituatur, sed tantum improprie, quatenus in Corde fit intimior mixtio & mutatio particularum Salinarum & chylosarum cum particulis purpureis, volatilibus & sulphureis; Porro in Corde Sanguificatio fit *Magisterialiter*, *Ministerialiter* in *Hepate*, *Liene*, & *aliis Visceribus depuratoriiis* s. *cohabit.*, secundum verba *Celeberr. Wedelii in Patholog. Medic. dogm. p. m. 519.* & quia M. S. ex dextro cordis Ventriculo ad Pulmones per arteriam Pulmonalem s. Venam arteriosam transit, tunc etiam maxima mutatio fit in illis ab aëre inspirato. Hanc igitur insignem mutationem & Chyli in sanguinem conversionem in Corde fientem, vocamus sanguificationem, quæ autem sufficienter absolvitur in Arteriis & Venis.

§. VII. Hæc autem intimior mixtio particularum salinarum & oleoso-sulphurearum absolvitur atque perficitur in Corde, mediante motu, s. pulsu, *constrictorio* & *dilatatorio*, in quo vita sanitasque consistit, nimirum in *Systole*, & *Diastole*, quorum primus sive Systalticus, est proprie sic dicta cordis actio, secundus autem sive Diastalticus est passio cordis, secundum *Riolanum p. 219.* cum excipit, dilatatur, dum expellit, contrahitur; Modus autem fiendi sive ratio, quare cor pulset, ita procedit, nimirum Sanguis per Venam Cavam intrat in dextrum cordis Ventriculum, & distendit atque irritat fibrillas cordis, qua distensione & irritatione facta fluidum in nervis contentum summe activum in motum excitatur, ut deinde sese contrahant, sanguinemque propellant, & sic Circulationem per totum Corpus instituant. De ulteriori vero Cordis Usu, quod nimirum *Anima sit sedes*, nihil a que certi & indubitati dici potest; sufficiat modo hoc scire, quod *Anima sit in toto-Corpore* & *in qualibet sui parte.*

§. VIII. Et hæc sufficiant, pro scopo nostro obtinendo, nimirum pro explicanda *Physiologica*, sive quod idem est, *Naturali constitutione Cordis*; Ulteriorem & fusioem si quis

desideret hacce de parte nobilissima Corporis humani considerationem atque explanationem, placeat evolvere supra allegatos Anatomicos Celeberrimos, quibus hanc rem relinquo, & nunc Pathologicum Cordis statum in me suscipio, pro viribus evolendum & explanandum, & quidem in specie ad Thema praesens exhauriendum, necessum erit, ut inquiram, qualis sit *status praeternaturalis in praesenti affectu, nimirum Palpitatione Cordis, & quomodo describendus sit, quibus Causis, tam immediatis, quam etiam mediatis & procatarcticis ortum suum ut plurimum debeat, ut eo melius etiam hujus morbi Therapia suppeditari queat.*

CAP. II.

PALPITATIONIS CORDIS PATHOLOGIAM PROPONENS.

§. I.

Pertractato statu Cordis Physiologico, ad Pathologicum nunc quoque deveniamus necesse erit, quia sine hac pathologica consideratione *Therapia praesentis nostri affectus est manca atque inutilis, in qua Pathologica consideratione delibanda venient varia ad statum P. N. pertinentia, nimirum 1) Morbus ipse, ubi definitio istius erit ponenda genuina, 2) Varia causae, & tandem 3) Varia Symptomata & affectus, ex quibus tam Diagnostis quam Prognosis Palpitationis Cordis institui rite queat.*

§. II. In genere autem notandum est, *quod lesiones Cordis variae possint existere. Aliae sunt magis Externae & fiunt a Causis externis; Aliae sunt magis interna, & fiunt magis a Causis internis. Aliae iterum Laesiones sunt, quae Substantiam ipsam partis hujus Nobilissimae concernunt, Aliae; quae sanguinem in hac contentum, & iterum Aliae; quae Motum Cordis respiciunt.* Externae Cordis laesiones sunt, quando Vi & impetu instrumento aliquo pungente l. scindente exteriores partes Cordis, ut pericardium, laeduntur atque affi-

ciun-

eiuntur; Ulterius ob consensum Nervorum in aliis morbis v. gr. in Cardialgia, Apoplexia, Vomitu, Cephalalgia & sic porro, cor afficitur & in motu suo plus minus impeditur. Porro ad externas quoque Læsiones Cordis referuntur Vermes in Pericardio geniti, qui affectus admodum rarus est, & paucis, & fere nulli cognitus; Interim tamen *Salius* observavit tales Vermes & *Riolanus* affert Exemplum Angli cujusdam, cui Cor erosum fuit a Verme, qualem Historiam legere est apud *Aurelium Severinum*. *Conf. Riol. p. 326.*

§. III. Læsiones, quæ fiunt magis internæ, sunt omnia in Corde ejusque Ventriculis p. n. reperta: Sic v. gr. *frustulum adiposum*, *Paulinus*, & *Wormius* *Carunculas* quasdam *interius albicantes*, *exterius rutilo colore emergentes*, invenerunt, qua de re legi merentur *Historia Rariores Thom. Bartholin.* Ubi etiam Exempla exhibuit eorum hominum, qui *polypo Cordis* laborarunt, & ossa atque Cartilagines in Corde interdum se invenisse affirmat. Quæ etiam *ipsam Cordis substantiam* proprie concernunt, huc trahendæ sunt, in quarum Classem pariter referuntur *Vermes* & *Lapilli* in ipsis Cordis ventriculis geniti atque producti, *excreſcentiæ variæ verrucalæ* cordi vel pericardio adnatæ. Morbi porro, qui ipsam substantiam Cordis respiciunt, sunt, quando Cor, quoad calorem suum nativum sit intemperatius, & inclinât vel ad temperamentum potissimum frigidum, vel ad nimis calidum, seu habitu innato sive acquisito, exinde sanguificatio rite peragi in Corde nequit, hincque particularum ferrosarum in sanguine pariter atque sulphurearum & terrestrium generationi, & in genere, quoad prius, Cachexiæ & quoad posterius, affectui icterico vel flavo vel nigro, vel etiam ipsis febb. ardentibus & acutis, ansa præbetur certissima, *Conf. supra laudat. Wed. Pathol. Cap. De Symptomatibus Cord. & Pulmonum.* Ulterius substantia Cordis proprie afficitur, in istis tristissimis affectibus, nimirum *Hæctica* & *Hydrope cordis*, qui sane atrocitate sua non unum è medio sustulerunt, quorum primus *Energiam* atque modum
ope-

operandi in eo exhibet, ut Cordis fiat consumptio & depascentia, fibrarumque motricium & fermenti Vitalis scum Veteribus, fiammulæ vitalis extinctio, seu sensim sensimque resolutio, a defectu Lymphæ seu chylosæ materiæ nutritivæ, proveniens; hinc etiam alii autores vocarunt *Tabem, Marasimum, languorem & consumptionem Cordis*. Alter autem ejusmodi Naturam induit, ut abundet p. n. aqua in pericardio: Notum enim est ex Anatomicis, semper sufficientem quantitatem Aquæ sive lymphæ ex glandulis Cordis separatæ in pericardio residere debere, quæ forsitan eam ob causam in hunc locum a Natura deponitur, ut Cordis substantia semper humida maneat & servetur, ad motum eo melius perficiendum; Si igitur defectus hujus materiæ sive lymphaticæ Aquæ invenitur, non potest non oriri prior affectus s. Cordis Hæctica, sin autem abundat hæc Aqua plus justo, posterior affectus sive Hydrops Cordis. Ad quam substantiæ ipsius Cordis læsionem pertinet quoque *Abscessus*, qui tamen admodum rarus invenitur.

§. IV. Ex his omnibus recensitis Cordis læsionibus videmus, quod pauca existant, quæ proprie essent annumerandæ Cordi, sive quarum origo debeatur Cordi, sed semper fere est insons, & alienis vitiis peccat, qualem quoque videtur habere sententiam *Riolanus in Considerat. Cordis Medica p. m. 225. ideoque pars ista diligenter conservanda, (sc. Cor,) quæ non patitur proprio vitio, sed sordibus alienis, quibus inquinatur & corrumpitur*. Et hoc quoque Veritati consentaneum magis videtur, certum namque est, quod modo afficiatur defectu materiæ nutritivæ, interdum quoque abundantia, modo etiam aliæ circumjacentes partes, ad circulationem sanguinis, ipsamque sanguificationem peragendam perquam utiles & necessariæ, non sunt in debita crasi, in debita constitutione atque dispositione constitutæ, hinc morborum myriades producuntur, & plerumque cordi origo adscribitur, sed minus bene.

§. V. Sanguinem quoque ipsum, alias in statu sano
The-

Theſaurum Vitæ, in producendis atque creandis variis Cordis affectibus triſtiſſimis, ſuum quoque conferre Symbolum, quis non videt? Dum nimirum tam qualitate quam quantitate interdum peccare illum, certiffimum ex Pathologicis eſt, & quod utroque modo poſſit concurrere, & immediate atque efficienter producere hunc noſtrum Cordis affectum, *Palpitationem ſcil. Cordis*, in ſequentibus, ubi de Cauſis erit agendum, demonſtraturus ſum. Jam interim dico, Cordis læſiones etiam oriri poſſe a Sanguine tam qualitate quam quantitate peccante: Evidentiſſimum hujus rei demonſtrandæ Exemplum atque Argumentum habemus in Plethoricis, & iis, qui nimio ſanguine gaudent, quales ſunt Sanguinei, qui variis Cordis affectibus obnoxii ſunt, interdum corripuntur *Syncope*, quando nimirum ſanguis plus juſto ad Cor defertur, & fibras motrices nimis dilatat, ſicque impedit, quo minus Syſtole Cordis peragi poteſt, h. e. Cor ſanguinem non expellit, ſed ſtagnat in Corde, per conſequens, omnis pulſus & interdum etiam Vita ipſa perit; Experiuntur quoque ſæpius *Lipothymiam*, quæ a Syncope ut majus & minus differt. Si inſimul quoque accedit, quod talia Subjecta Plethorica ſpiſſitudine ſanguinis laborent, ſcilicet quod eorum ſanguis tam quantitate quam qualitate peccet, tunc omnino eorum ſtatus periculoſior redditur, ob concurrentem morborum: Sanguis enim talis plerumque in grumeſcentiam abit, atque in Corde & arteriis annexis ad varias Obſtructiones faciendas occaſio datur, hinc veniunt iſtæ excreſcentiæ, quarum quædam Exempla in antecedentibus ſunt allegata, iſti *Polypi*, quorum autores paſſim mentionem faciunt, qualem etiam obſervavit *Cel. Eyſelius*, in Cadaveris cujuſdam ventriculo dextro, magnitudine juglandi majori adæquantem, exterius albidum, pituita viſcida obductum, interius vero nigricantem. *Conf. ejus Comp. Pathol. p. 122. de Polyp. Cord.* Talis itaque concretio fit a particulis terreſtribus & limoſis, quæ ſenſim ſenſimque lateribus vaſorum ſe affigunt; Qualem quoque rationem

B nobis-

nobiscum communicavit *Cel. Wedelius* sequentibus verbis :
*Vasa, ut Vena & arteria, sunt instar Canalium, unde, sicut alias
 aqua in Canalibus, quos transeunt, materiam limosam, qua scatent,
 sensim & sensim deponunt, & ad latera affigunt, ita etiam se ha-
 bet in Vasis: eumque in finem aperientia esse propinanda,
 commendat Clariss. ille Vir, Conf. Tract. de Medicam. Facult. co-
 gnoscendis & applicandis p. m. 44. Videmus ergo apertam &
 evidentissimam Polyporum & in genere omnis congru-
 mescentiæ sanguinis generationem, interea omnis sanguis
 Crassus, Viscidus, qualis in *Cacochymia, Cachexia & Tem-
 peramento ipso phlegmatico, & Melancholicus, biliosus,*
 polyporum promus condus esse poterit. Ulteriore &
 fusiore Polyporum Cordis tractationem si quis deside-
 ret, evolvere placeat *Class. Albini Diss. de Polypis.**

§. VI. Unicum in hac materia restat inquirendum, in
 §. nim. secundo hujus Capituli dictum fuit, nonnullas dari
 Cordis Læsiones, Motum saltem illius quæ concernunt;
 Ex Pathologia sic non ignotum esse credo, Motus Læsio-
 nes triplici modo sese exerere, nim. vel *abolitione, imminu-
 tione & depravatione;* Primum quod attinet, quando mo-
 tus Cordis aboletur, hoc deprehendimus in quibuscun-
 que *Syncopticis, Apoplecticis, Lipothymia & Catarrho suffocativo*
 laborantibus, ubi pulsus sive systole & Diastole Cordis pla-
 ne abest, vel ad tempus, interdum quoque in totum, ut in
Asphyxia, sicque moriuntur.

§. VII. Alter gradus, quando nimirum Motus Cordis
 imminuitur, videre est in omnibus *Eclysi* laborantibus,
 tanquam primo gradu animi deliqui, ibi invenitur pul-
 sus imminutio sive debilitas, porro in *Tremore Cordis* af-
 flictis, ubi percipitur Motus ejus quodammodo deficiens,
 vibrans & tremulus, desumpta Metaphora a tremore Terræ,
 cum quo optime comparari posse Tremorem Cordis di-
 cit *supra Laudatus Wedelius in Pathol. Medic. Dogmat. pag. 522.*
*Germ. redditur Ein Zittern des Herzens, & insequitur im-
 minutæ ac vitiosæ Cordis constrictioni, in qua fibræ
 muscu-*

musculorum Cordis celerrime, & quasi semi contracte Systoles & Diastoles vices obeunt.

§. VIII. Accedo nunc ad tertium & ultimum gradum motus Cordis Læſionis, nimirum depravatum, ut appareat, quo modo Sol Microcosmi in hac motus specie sit constitutus; Videmus igitur, quod 1) in genere omnes inordinati motus, pulsusque Cordis & arteriarum ad hancce Classem referendi veniant, quales inordinati motus se exerunt in omnibus febribus ardentibus malignis & acutis, quando periculosus illarum status adest, & fere mors in olla reperitur, tunc pulsus evadit debilis, inæqualis, intermittens, recurrens, lancinans & caprizans, sicque porro. 2) In specie ad hanc classem est referendus præſens noster affectus, *Palpitatio Cordis*. Nam in hac non est abolitio motus, alias inter hanc & syncopen ejusque gradus nulla daretur differentia; Non est porro motus imminutio, quia Cordis motus adest fortis, quin imo sæpiſſime fortifſimus, adeo ut percipi nonnunquam auditu queat, quod sane in imminutione motus non reperibile; Restat itaque depravatio Motus Cordis, ad quam Palpitationem esse referendam judicavi, quæ *Palpitatio Cordis* autem eo luculentior pateſiet, quando ad definitionem Cauſasque ejusdem tradendas, pariter atque Diagnosin & Prognosin faciendam, quædam sum prolaturus. Ad quod negotium nunc me accingo *Definitionem primo de Palpitatione Cordis* positurus.

§. IX. Antequam autem hoc negotium aggredior, mearum partium esse duco, harum hucusque pertractatarum rerum rationem reddere, si nimirum quis putet, me, in antecedentibus, in pertractandis variis cordis læſionibus frustaneum suscepisse laborem, dicens, quod talia omnia ad scopum præſentem, sive ad explicandam & curandam Palpitationem Cordis, neutiquam quid faciant. Sed ad hoc erit respondendum, utique antecedentia, Cordis varium statum præternaturalem, ejusque varios morbos explicantia, huc pertinere, eam

ob rationem, quia omnes Læsiones Cordis, in hæctenus dictis allegatæ, symbolum suum afferre in producenda *Palpitatione Cordis* varie possunt, sicque facilius erit res in dandis Causis hujus effectus brevitati studere, hoc tamen modo, ut Exempla quædam autorum hujus vel illius Causæ etiam ad illustrandam rem adducantur.

§. X. *Cordis igitur Palpitatio est Motus depravatus, quo Cor ordinem suum pristinum consuetum sive Naturalem in Systole & Diastole non servat, sed immoderata & convulsiva Concussione, impetuosè admodum subsultat, commovetur & pulsatur, a quavis fibrillarum Cordis nervearum irritatione majori vel minori, & hinc dependente irregulari & inordinato motu & influxu fluidi istius nervei, proveniens.* Insignitur hic affectus aliis quoque nominibus: Sic vocatur *Saltus cordis*, a Scaligero *subfilitio Cordis*, Germ. *Hertz Klopffen/ Hertzbeben/ oder Zittern des Hertzens*. Vocatur etiam a Nonnullis *Tremor Cordis*; Communiter hic Tremor Cordis & palpitatio, pro uno eodemque habentur, cum tamen toto cælo differre ex antecedentibus certum est, Palpitatio enim est immoderata & vehemens Cordis concussio, impetuosissima Systole ac Diastole molesta, in qua Cor violenter concutitur & quatitur, qualis motus rectè dicitur ab Hippocrate *Nostro Coor*, a quo jam suo tempore Cor habitum fuisse pro Musculo, in Capite primo demonstravi, Convulsio Cordis, qua de re fusiore explicationem nobis suppeditavere *Lowerus Tract. de Corde p. 132. Mayow de Motu Musculorum p. 95.* qui modum, quomodo fit Palpitatio, distinctè demonstravit. Tremor Cordis vero dicitur, cum minores pulsus & crebriores, & quasi tremuli, pulsui languido & crebro similes sunt observandi; In Palpitatione Cordis fibrarum vehementiam, in Tremore vero earum crebritatem adesse observavit *Willisus in Pharm. Rat. P. I. p. 260. Hoffmannus & cum hoc alii* inter Palpitationem & Tremorem, hancce posuere differentiam, sane non parvi pendendam, quod nimirum Tremor sit Palpitatio levior, Palpitatio vero vehemens Tremor, & sic, ut hic duo affectus, inter se invicem probe

probe distinguantur & ob diversitatem Motus unus ab alio separetur, optime commendant, *quo de vid. Wedel. Pathol. Medic. Dogm. p. 522.* In genere est hæc differentia adnotanda horum affectuum, qualem etiam in antecedentibus injunctam esse *ex §. VII. hujus Cap.* constat, quod nimirum uterque affectus ad motus depravationem fit adducendus, sed quod prior affectus nim. *Palpitatio Cordis* magis fit motus depravatus, auctus & vehemens, Posterior autem, magis imminutus & debilis.

§. XI. Bene quoque ulterius distinguendus præsens affectus, bene si concipere illum intendimus. Non enim hic intelligenda est *palpitatio Cordis Naturalis*, quam in meam jam considerationem non cadere ex Definitione in §pho antecedenti exhibita, liquet; Aliud enim est *σφυγμός*, Pulsus, aliud *παλμός*, Palpitatio. Ulterius per hanc Palpitationem non sunt intelligendi, Pulsus absolute aucti, in quantitate peccantes atque immoderati, nonnaturales quoque a Causa externa transitoria, non morbosa, provenientes, porro illi, qui in sanis quibusvis a motu corporis & animi fortiori, ebrietate, Venere, balneis & aliis contingunt; Tandem pulsus aucti a Causa morbosa, unde in febribus quibusvis tam continuis quam intermittentibus, tam malignis, quam benignis, pulsus quidem celer, velox atque citatus adest, proprie tamen loquendo Cordis palpitatio non locum habet; Hæc omnia non pertinent ad præsentem scopum, dum non respondent rite Definitioni data, sed tantum *Motus depravatus Cordis*, qui ordinem suum pristinum & consuetum non servat, venit considerandus, qui interdum pro ratione Causarum Major vel mitior aliquo modo existit, interdum cum febre est conjuncta, & tunc Symptomatis naturam induit, sicuti interdum solet supervenire Morbo Gallico, & febribus pestilentialibus & malignis: Interdum autem & frequentius citra febrim, quando nimirum Præternaturaliter Palpitatio inducitur a spasmodis Cordis, a materia crassa vel irritante, quæ Cordi inhæret. Hinc Differentia ista est advertenda, quod *alia Palpitatio* sit

& fiat per consensum, nimirum ubi aliæ partes in nostro Corpore in causa sunt, ut producat talis affectus; *Alia autem per Essentiam*, ubi nimirum ipsa Causa & Fons hujus affectus latet, & quærenda sunt in ipso Corde, s. etiam sanguine, in Corde sive vasis annexis stasin & coagulationem intendente; *Alii aliam hæc posuere differentiam & distinguunt in Symptomaticam*, quæ nimirum secundum nostram divisionem fit per Consensum; *Et in Idiopaticam s. per Essentiam*; Hæc ultima species, licet plerumque fit citra febrim, tamen periculosiorem priori esse, Experientia constat, quia ut plurimum nobis indicantia sufficientia deficiunt, utrum adsit *Sanguinis stasis*, utrum adsit *Polypus Cordis*, nec ne? In tali autem palpitatione, ubi nimirum ab effervescentia sanguinis & exastuatione provenit, qualis in febribus est, tunc curata febrim, & sublata, curatur & auferatur etiam Symptoma, sive *Palpitatio Cordis*. Utriusque autem speciei Palpitationis Cordis Therapiam s. medendi methodum q. f. p. sum traditurus in ultimo Capite.

§. XII. Nunc ad ulteriorem Definitionis meæ Explicationem ut progressum faciam, necesse est, ubi maxime iste labor eò erit directus, ut Symptomata sive signa, ex quibus iste affectus erit cognoscendus & dijudicandus, non solum ex Definitione posita eruam, sed & Exemplis aliorum Autorum illustrem; Ex his igitur verbis in Definitione positis: *Quibus Cor ordinem suum pristinum Consuetum sive Naturalem in Systole & Diastole non servat, sed immoderata & convulsiva Concussione impetuose admodum subsultat, commovetur & pulsat*. Ex his, inquam, verbis Diagnosin deducendam esse nemo negabit, quæ adeo dijudicatu est facilis, ut statim ipsis fere sensibus occurrat, nimirum Visu, auditu & tactu sæpissime allegata Symptomata, Morbi præsentiam s. Diagnosin certo indicantia, certo quoque percipere possumus. Sufficiens quidem hæc omnia ex pulsu cognosci nequeunt; igitur sæpius necesse est, regioni Sterni circa latus sinistrum, ubi Cordis pulsus optimus, admovere manum pro rite percipienda cordis palpitatioe, variisque Symptomatibus in
ista

ista contingentibus, & hoc fit, pulsu arteriarum interdum salvo, interdum tamen mutato & plus justo celeriori, prout malum vel leviori vel peiori in statu observatur esse. Et hoc, ut nimirum tactu perspiciamus in Carpo vel regione Sterni praesentiam affectus, non semper opus esse, Experientia variorum Exemplorum testis est, cum interdum adeo sit vehemens, ut solo auditu possit percipi, visuque cognosci, tanta interdum cum vehementia, ut sonitus ad distantiam & ab adstantibus percipi potuerit, qualia Exempla nobis praebent, *Tulpius & specialiter l. 2. Obs. 25. Ubi palpitatione (orta a Lapillo in Corde) praeforibus & Conclavi a praetereuntibus distincte percipi potuit. Idem & Forestus lib. 17. Obs. I. Bartholinus Hist. Anatom. 18. Cent. I. sicut etiam Epiphanius Ferdinandus Hist. 79. culcitras superstratas amovisse observavit, vel etiam costae distractae, & fere diffractae fuerunt: Vid. Schenkius lib. 2. Observ. Horstius lib. 3. Obs. 17. Hæchstædterus decad. 9. p. 361. Mayow de motu Musculorum p. 96. Piso de Colluvie serosa p. 166. notat palpitationem Cordis, in qua indumenta quasi flabello mota inæqualem cordis motum amulabantur, & Thorax & Sternum ab illo motu a sede naturali dejecta mediocriter extuberabant; Fernelius etiam scribit de Palpitatione quadam, tanto fragore facta, ut saepe animadversa sit thoracis vicinas costas effregisse, & eas, quæ supra Mammam sunt, de propria sede depulisse: saepe etiam arteriarum foras dilatasse in aneurisma contracti pugni magnitudine, in quo & tactu & visu conspicua fuit pulsatio, quod de evolvi meretur *Wedelius in Patbol. p. 521.* Frequenter cum his signis alia sunt conjuncta & conjungenda, quod nim. fit citra febrim, citra virium debilitatem notabilem, quin potius ejusmodi patientes soleant esse *ὀρεσάδιοι*; Solet ut plurimum esse periodica; Anteit non raro *Cardialgia*, *Ructus* & alia flatuum signa, sequitur interdum & antecedit in majori Palpitationis gradu anxietas circa præcordia, & in respirando difficultas, succedit quoque *Vomitus*, *Lipothymia*, tunc etiam mors erit timenda, & hæc fiunt cum pallore faciei, vocisque liberiori usu impedito.*

§. XIII. *Causas* quod concernit, meum jam erit, *Causam Palpitationis Cordis immediatam sive Proximam* dare, quam in his verbis definitionis meæ inclusam atque contentam esse judico, nim. *A quavis fibrillarum Cordis nervearum, ejusque musculorum irritatione majori vel minori, & hinc dependente irregulari inordinato motu & influxu fluidi istius nervei, proveniens.* Hæc, reor, est *Causa* immediata, qua posita, ponitur effectus, sive *Palpitatio*; qua ablata, aufertur.

§. XIV. *Ad Causas Mediatas sive Antecedentes*, omnes istæ videntur reducendæ, quæ quacunque ratione aut *musculos Cordis, aut Nervos ad Cor derivatos* irritare & vellicare possunt; Talesque irritantes *Causæ* investigandæ atque quærendæ sunt, vel in ipso *organo moto*, corde nimirum ipso; Vel in *motus mediis*, h. e. in *Nervis sive Musculis*, Cordis motui interservientibus. Ratione Cordis *causa* irritans est respectu ejus *Parenchymatis* vel extra Cor in ejus ambitu, vel intra Cor & *Ventriculis* ejus, de quibus fere omnibus in antecedentibus, aliqua mentio est facta.

§. XV. Inter *Causas Mediatas*, ad *Cor ipsum & specialiter ad ejus ambitum* spectantes, adnumeranda jure meritoque sunt omnia præternaturalia in pericardio tanquam involucro Cordis contenta atque reperta, præprimis aqua in Pericardio nimis abundans, quam nihil aliud esse, quam *Lympham*, eo per certa vasa lymphatica derivatam, & ex glandulis Thoracis se eo effundentem, probabile videtur, sicut etiam in §. III. hujus cap. dictum fuit. Insuper quoque *Marchette* observavit ductum ex inferiore corpore ad pericardium lympham deducentem: qua lymphæ abundante pressa deinde sequitur pede *Hydrops Cordis s. Pericardii*, cujus præsentia distenditur pericardium, & quia ista Aqua, dum moveri nequit, sed stagnat, putredinem induit, maximo sic opere cor irritari, & palpitationem molestantem æque atque diuturnam per hanc oriri valere, nemo non videt. *Conf. Amatus Lusitanus Cent. 3. Cur. 43. it. Piso Tr. Citat. pag. 186.* qui etiam refert, quod in iis, Cordis qui palpitatione laborant, repertum post mortem fuerit pericardium copioso
fero

fero distentum. Hæc itaque Causa Mediata Palpitationis est gravior omnibus reliquis speciebus, dum omnia fere remedia incassum, ad pellendam eam, adhibentur, qualem sententiam approbasse videtur *Galenus lib. 5. de loc. affect.* sic scribens: *quod aqua abundans in involucre Cordis sit causa palpitationis, quæ sit una ex gravissimis, contumax & raro fere curabilis, propterea, quod neque dissolvi neque discuti possit*; Tale Exemplum illustre præbuisse superiori Seculo *Maximilianum II. Imperatorem*, & de quo plura Consilia, sine tamen forsitan emolumento, Ægroque levamine, scripta fuisse, dicit *Cel. Wedelius in Patholog. superius citat. p. 523.*

§. XVI. Ad Causas Mediatas, præprimis extra Cor, sive ambitum ejus positas, referenda quoque sunt tubercula, pariter atque excrescentiæ verrucæ, cordi vel Pericardio adnatæ, quibus vel maxime palpitationi Cordis admodum vehementi ansa dari potest, quarum historia & existentia in §. III. huj. cap. aliquo modo est delibata; Exempla harum post mortem in disiectis repertarum videbimus *in Schenckio lib. 2. Observ. p. 214.* qui Exemplum Sacerdotis cujusdam allegat, ubi post mortem circa cordis basin excrescentia carnea reperta fuit, item in alio, de quo vid. *Bonnetus Sepulchreto p. 639. & 640. 651.* nec non *Zacutus Lusitanus l. 8. Med. Princip. Hist. Cap. 8. Obs. 3.* ubi ex excrescentia Carnea inter arteriam magnam palpitatione cordis insignis orta fuit, & alio loco memorat modo dictus autor palpitationem a carnea excrescentia in pericardio, durâ, nigrâ *l. 2. Pr. H. obs. 3.* Sic ex trunco arteriæ magnæ prope Cor osseo, palpitationem Cordis gravem observavit *Willisus in Pharm. Ration. pag. 246.* Ob venæ pulmonalis cardilaginem adnatam & fere obstructam palpitationem Cordis notavit *Mayow de Motu Musc. p. 97.* Lapilli etiam in Corde dari refert *Scholzius in Consil. 103.* qui invenit Lapillum, nigricantem in eo, qui tali morbo correptus fuit; De Polypis & calculosis concretionibus, quibus illatum fuit hoc malum vid. *Horstius in Obs. & Hoferus in Herc. Medic. pag. 89. Grembs Arbor. l. 2. c. 1. §. 8.* quod etiam bilis retorrída in to-

phi nigri speciem reducta, produxerit hoc malum, *Vid. Fernel. Pathol. l. 5. obs. 17.*

§. XVII. Causarum quoque Mediatarum Palpitationis Cordis nomen merentur *Vermes*, tam extra Cordis substantiam, in Pericardio, quam etiam in Ventriculis Cordis ipsis hærentes; Et quidem in specie iste a variis autoribus sic dictus *Vermes Cordis*, German. *der Herz - Wurm*, quem affectum admodum esse rarum, paucisque cognitum, proposui in §. II. huj. Cap.

§. XIX. De Causis quoque Mediatas, in *organo moto, Corde nimirum ipso*, locum habentibus, aliquid dicendum erit; Ejusmodi naturæ sunt *Abscessus Cordis*, de quo quidem affectu autores passim loquuntur, attamen istum esse valde rariorem fatentur; Frequentiores autem esse judico, qui in ipso sanguine sciscitandi occurrunt, talesque omnes sunt, qui sanguinis motum quacunque ratione impedire queunt, unde circa radices vasorum & cordis basin aggestus, ad crebriores & validiores contractiones, adeoque palpitationem, concitat. *Willisus* hanc Causam quoque frequentissimam invenit in *Pharm. rat. P. I. p. 263. Conf. M. A. N. C. Ann. 2. obs. 197. p. 299.* confirmatur etiam a *Foresto l. 17. Obs. 1.* Sanguinem quod spectat, sciendum, quod vitiosus, turgescibilis & fermentatione nimia efferatus, utique autor possit esse Palpitationis; Uti a sanguine, rarefcente naturaliter, expansum cor irritatur ad sui constrictionem, ita ubi præternaturalis est fermentatio, etiam consequenter non potest non p. n. irritatio, & ex hac p. n. & violenta contractio atque dilatatio oriri. Hinc omnes febres, tam cum malignitate, quam etiam sine hac, existentes, Symbolum suum, ad palpitationem Cordis efficiendam, conferre, quis nescit?

§. XIX. Solet quoque alias Palpitatio Cordis frequens existere, duplici modo, vel ob sanguinis *intrinsecam constitutionem*; Vel propter *nervos*, Cor moventes, *convulsos*, sicut ex antec. §§. patescit. Ratione *Sanguinis* triplici ex causa; Vel ob anomalam Sanguinis in præcordiis turgescientiam; Vel ob acidum, austerum & corrosivum factum

ctum, in sanguine latens & Cor vellicans; Vel ob grumulos, ut ita dicam, sanguinis, ab acido isto condensatos, atque coagulatos, in Corde relictos, qui inter Cordis Valvulas hærent, & non raro impacti & stagnantes redditi, talem palpitationem Cordis producere valent.

§. XX. Transitus nunc à me ad *Causas Procatarcticas*, quas alii *Occasionales* sive *Remotas* appellare malunt, erit instituendus, & has, ut inquiram, valdopere necessarium esse judico, dum ad Curam hujus affectus rite instituendam pariter atque absolvendam, absolvunt fere utramque paginam; Qui labor autem in eo consistet, ut perconter subjecta, qualia nimirum ad productionem Palpitationis idonea sint atque concurrant, porro, status quosdam morbosos, quibus, remote tamen & occasionaliter, ansa dari potest; hoc est, inquirendum jam erit in hoc negotio, quænam ex rebus Naturalibus, N. N. & P. N. in productione Palpitationis concurrant?

§. XXI. *Causæ itaque Naturales* primum considerandæ sunt, ad quas refero *fœminas gravidas & viros, ad senilem deflectentes ætatem, omnia Subjecta Sanguinea, omnesque Plethoricos*, quibus si simul accedat vita bona & lauta, tunc utique sanguis plus justo augetur & movetur ad Cor, quia omnis in corporis partibus consumi nequit; Adveniente quoque vita sedentaria, maximisque cum curis & terroribus conjuncta, tunc utique status redditur gravioris conditionis, quia tunc stagnare, stasique induere humores, ita etiam sanguis in Corde, incipiunt; Deinde quoque ad faciendam Palpitationem Cordis in talibus subjectis suum præcipuum contribuit, quando nimirum vita lauta & sedentaria maxime in istis in consuetudinem abiit, & præter spem tempore aliquo fortiores atque insolitos corporis motus in se suscipiunt, & hoc varie fieri potest, v. g. Equitando, rheda minus commoda & apta vehendo velociter, vel quoque res domesticas graviore sabeundo, tunc usu venire solet illud, quod motus exterior juvet motum interiorem, tam peristalticum, quam etiam sanguinis

nis circulatorium & intestinum, quia itaque jam motus exterior corporis est maximus, tunc producit quoque motum interiorum sui similem, sic sanguis in motu plus solito augetur, ad Cor promovetur, quapropter non potest non exinde presso quasi oriri pede sensatio talis molesta, sive irritatio Cordis.

§. XXII. *Causis quoque Occasionalibus sive Remotis & quidem ex numero Naturalibus* ulterius adscribendæ sunt *dispositiones & constitutiones scorbuticæ & biliosæ*, imprimis autem *Temperamentum Melancholicum*; Minus vero quibusdam probabile hoc videri poterit, quod assero, oriri nimirum posse palpitationem Cordis, tam Temperamento Sanguineo quam etiam Melancholico, h. e. tam abundantia, quam etiam defectu sanguinis; Sed quod hoc ex Pathologicis ita se habeat, probat mecum *Cel. Wedelius in Pathol. Med. Dogm. p. 525.* Quod nimirum grumescentia fieri possit sanguinis, ex causa modo *positiva*, modo *privata*, h. e. absumpto plus justo & inæqualiter sero. Hancce absumptionem itaque seri contingere in subjectis Melancholicis, ad unum omnes, unoque ore fateri necesse est, quia ex Historia talium Subjectorum constat, quod sint præ aliis ficcioris Sanguinis & Corporis constitutionis, & quando Venæsectionis usum cordi habent & instituunt, semper sanguis existat nimis crassus, & rubore valde obscuro, etiam non tam cito e Venis secatis effluat, ut in aliis contingere solet, Sero in Sanguine gaudentibus; Hinc videmus, quia Seri defectu laborant Melancholici, quod talia subjecta privative sint prona ad stagnationem talem, sanguinisque ingrumescentiam subeundam; In priori autem Casu, in Sanguineis & Plethoricis, fieri magis positive, ex eo elucescit evidentissime, quodposito Sanguine atque sero sint prona ad ingrumescentiam & stasim. Ubi insuper adest dispositio scorbutica, tunc hæc sola ad hoc malum perficiendum esset sufficiens, eorum enim Sanguis scatet multis particulis heterogeneis, acidis, austeris, & ita dictis scorbuticis, & quia ex Natura Nervorum notissimum est, omnia
acida,

acida ipsis esse inimica, per consequens, si tale quid ad Cor adducitur, tunc utique fibrillæ, Cordis motrices, nervæque existentes, in naturali suo motu impediuntur, atque ad inordinatum motum convulsivum & inæqualem, qualis in palpitatione fit, irritantur. Possunt etiam hæ particulæ heterogeneæ, superveniente mala Diætâ in adhibendis Rebus N. N. successu temporis, magis condensatæ & in unam fere massam collectæ, stagnationem in ipso corde procreare, quam deinde Palpitationis Cordis autorem esse, ex antecedentibus satis demonstratum est.

§. XXIII. Ut de Rebus N. N. etiam, quatenus nimirum ad præsentem nostrum affectum efficiendum, occasionem & Symbolum suum conferre possunt, aliquid mihi dicendum suscipiam, officii ratio postulat; In hoc autem ordine Causarum N. N. prima sese vice offert *Aer*; cujus U-
sus tantus est in Corpore nostro, ut hujus absentia, absit pereatque vita nostra; Tamen, si injusto & minus legitimo tempore, & vitioso ex particulis terrestribus nocivis utatur, maxime magis nocumento quam emolumento cedere potest; Sic quando quis v. gr. Post Venæsectionem l. cucurbitularum applicationem vellet uti aere nebuloso, minus sereno & frigido, tunc utique pori plus justo occluduntur, totum corpus particulis nocivis inquinatur, quæ deinde per motum Sanguinis Circulatorium ad Cor moventur; Sanguis quoque, qui per Venæsectionem sive Cucurbitulas fuit aliquo modo avocatus a Corde s. a Centro ad Peripheriam & in motum redactus, subinde repellitur a Peripheria ad Centrum, nimirum ad Cor, interdum a nimio frigore coagulatus & quodammodo condensatus, & sic palpitatio Cordis insequitur certissime. Aer potest etiam damno esse, quando nimirum quis, noctu dormiendo, aeri sese liberiori & frigefacto exponit, tunc utique sanguinis motus impeditur, adylos diapnois non genuino modo, sicuti par esset, succedit, sicque Cor ad irregulares & inordinatos motus vel maxime disponitur. Sicut autem aer *frigefactus* nocere potest, ita etiam *calefactus*
C 3
nimis,

nimis, ita si aliquis Sole sereno, diebus e. gr. Canicularibus, nimis utatur, tunc utique Calor externus juvat Calorem internum, per hunc Sanguis plus justo extenuatur & citius solito movetur, tunc *positive* producitur *palpitatio Cordis*; *Privative* autem, quando, dum Sole sereno aër nimis expanditur, atque sanguinem rarefacit, Diaphoresis plus justo instituitur, & per hanc, Serum in Sanguine contentum absumi, & absentia hujus, stasis & stagnatio produci posse, experientia, optima rerum Magistra, testatur; Quorsum itaque veniunt illæ orgasticæ Commotiones Sanguinis & Cordis? ex nullo alio interdum fonte, quam ex immoderato & illegitimo aëris usu.

§. XXIV. In ordine causarum N. N. ad palpitationem Cordis, remote quidem, concurrentium, considerandi sese offerunt *Cibi Potusve*; quorum pariter ac aeris tantus est usus, tantaque in Machina humana utilitas, ut sine his impossibile sit, qui vivere possit homo. Tamen in maximum cedit nocumentum, interdum quoque corporis interitum, quando nullo cum moderamine, nulloque discrimine facto, illis utimur atque vescamur. De his quidem ut plurimum aliena sunt mente, hominum Vulgi, Diætam in cibo potusve rejicientes atque dicentes & proclamantes: *Ich esse und trincke, was mir schmeckt*. Sed maximo in errore versari ejusmodi homines, qui præsentî affectui ansam præbet, demonstraturus sum. Certa autem & in Experientia Medica experta satis res est, quod sanguificatio ex immoderato Ciborum & potuum usu lædatur, si nimirum assumpta minus sint commoda, *εύχυλα* & *εύπεπτα*, cruda, frigida, mucilaginosa, viscosa, obstruentia, acria, acida, & sic porro; unde fit Chylus vitiosus, & posito hoc, sanguis, qualis enim Cibus, talis Chylus, & ex Chylo reliqui humores. Hinc verissimum judico esse Axioma illud: Quod non corrigitur in prima coctione, illud nec in secunda nec tertia emendatur; Hinc isti Cibi ad productionem Palpitationis Cordis faciunt, qui ejusmodi præscriptæ indolis sunt, qui que in coctione prima non rite resolvere possunt, adeoque

cru-

cruditates relinquunt, quæ deinde grumescentiam sanguinis & stagnationem ejus haud raro minantur; hoc quoque usu venire solet in omnibus cibis plus justo acidis. Cibi etiam optimi ad palpitationem faciunt, nimirum, quando in assumendi modo exceditur, & magis, quam par est, nutriunt. Visum etiam est hoc malum provenire aliquando ab usu Cinamomi largiori. Potus acidi & frigidi valde hoc loco nec sunt excludendi; De prioribus certus quilibet erit, quod acidi cibi minus conducant; De posterioribus autem, nim. de frigidis, adhuc quibusdam sub judice lis est, utrum in palpitatione procreanda concurrant, nec ne? sibi firmissime persuadentibus, quod potus frigidi, quin imo frigidissimi, post admissum fortio-rem motum, optimi, & ad animum corpusque, siti motuque emaciatum reficiendi, pariter atque recreandi ergo conducibiles sint: Sed sicut in communi proverbio loquimur: *Una hirundo non facit ver*; Ita & in hoc locum habet, quod potus frigidus ab uno alterove semel haustus, post fortio-rem motum, nihilque mali & nocivi post se trahens, tamen in nonnullis, quin imo multis, maximo possit esse nocu-mento; Qualia exempla prostant: nam tum aliquis cor-pus fortius movet, ex antecedentibus clarum est, quod san-guis etiam fortio-rem solito motum in Corpore subeat at-que perficiat, si itaque talis frigidus potus cito ebibitur, tunc maxima non solum oritur refrigeratio in Ventricu-lo, sed & intestinis, & sanguine ipso, antea calido nimis, nunc fere frigescente, hinc non infrequenter dicunt: *Es ist, als wenn ein kaltes Eis im Geblüth sich bewegte*. Sentiant non raro horripilationes & horrores fortes, dicentes: *Es kühlt mir Eiskalt über die Haut*, & frequentissime *Palpitatio-nem Cordis gravem*.

§. XXV. *Somnum & Vigiliis*, quatenus nimis vel mi-nus admittuntur, in productione Palpitationis Cordis suum quoque ἐπιβάλλον μέρϑ addere, constat; Siquidem quando *Somnus in longam diem protrahitur*, & exinde consuetudo fit, tunc corpus redditur ignavum, & ad labores quosdam, ut
movea-

moveatur corpus, subeundos, tædiosum, sicque vel maxime stagnare incipiunt humores, in sanguine cruditates & particulae heterogeneae, quae continuo alias blandiori motu per Diaphoresin excernuntur, ibi retinentur, & ad Cor iterum deferuntur in magna copia. *Vigilia nimia* sanguinem Sero & volatilitate depauperant, sicque ad *palpitationem Cordis*, quae in *Causa Privativa* consistit, concurrunt utique. *Somnus* quoque *post pastum* institutus non semel in causa fuit, ut exinde *palpitatio* orta sit, siquidem per hunc, coctionem Ciborum & deductionem in intestina, rite non procedere posse, nemo negabit, sic, quando in coctione prima vitium inest, tunc etiam in altera, & hinc provenit *palpitatio Cordis*.

§. XXVI. Somno & Vigiliis merito brevibus adjungenda sunt, *Motus* & *Quies*, utpote quae tantum ut genus & species differunt; Actum de hisce Rerum N. N. speciebus aliquid esse in §. XXI. huj. cap. puto. In utraque autem specie concurritur ad producendam *palpitationem*, quando *vel in defectu vel excessu* instituitur; *In defectu* instituitur vita lauta atque sedentaria; Nihil magis sane est efficax, quam si sufficiens corpori motus desit, ad *palpitationem Cordis*; Vita enim & sanitas consistunt in motu: si itaque iste deficiat, tunc humores stagnant, subsistunt, atque ad varias *Cachecticas, Cacochymicas, Hydropicas, & Scorbuticas* & tunc ad *palpitationem Cordis* occasio certissima datur. *Motus in excessu institutus*, ejusmodi indolis quoque est; Sic v. gr. ad stagnationem & occlusionem pororum concurrit, quando post motum corporis insolitum & fortiolem, corpus locis frigidis, gramine circumdatis, mandatur, & interdum quoque denudatur, sic subitanea sanguinis mutatio, qualis etiam in potu frigido, post calorem est facta, exinde oritur, M. S. exagitur, & citior ad Cor movetur. De *Quiete excedente*, non est, quod multa tractem, siquidem pertinet ad Somnum longum; Quietis plus justo deficientis noxa pertractata quoque fuit in vigiliis nimis: Sic v. gr. *Literati* saepius *Palpitationem* experiuntur, sane non

non raro solet hoc malum provenire, quod parva quiete fruuntur, diesque noctesque studiis incumbendo consumant; Nullo peiori modo corpori noxa inferitur, quam si quies debita illi detrahatur, sanguinem enim depauperat, particulæ serosæ, volatiles & laudabiles per continuum laborem absumentur, sicque ad stagnationem eorum humores vel maxime proni existunt.

§. XXVII. *Ad Animi Pathemata in ordine Causarum N. N.* nunc inquirenda depropero, quorum Operatio & Energia in Corpus humanum tanta est, ut sæpius causa multorum malorum incurabilium producendorum, existant; Sic Exempla eorum prostant, qui tantam palpitationem Cordis ex istis experti sunt, ut incurabilis sit visâ, & interdum syncope corripiantur. In animi pathematum numero ira ferre & terror primo ponuntur loco; Ira & terror humores, inprimis Sanguinem in motus perturbatos & irregulares ciere, ac nervos, inordinato motu fluidi istius Nervei spirituosissimi, irritare atque concitare possunt; Præprimis malum Palpitationis Cordis gravius redditur, si ægri fortioribus motibus Corporis insuper utantur, v. gr. Quando quis terrore incendii alicujus sibi suisque periculosissimi & proximi afficitur valdopere, & in hoc terrore est insuper laboriosissimus in rebus suis domesticis eportandis, tunc quam maxime efficax est hic terror, ut producat gravem Cordis palpitationem. De ira certum omnino atque expertum est, quod humores & Sanguinem in motum fortio-riorem reducat atque exagitet, quod videre est ex pulsu ejusmodi irati, qui semper celer, fortis, vehemensque existit post iram. Non negligenda quoque est *tristitia* & *mæror*, in productione palpitationis, dum constat, quod, si corpus sanitate velit frui, mente sana gaudeat necesse est, alias corpus fit impurum & cruditatibus multis oppletum, si tale principium informans in corpore nostro non bene sese habeat. Ex solo *odore* aliquo ingrato quidam palpitationem experiuntur, inprimis *mulieres hystericae* & *gravidae*, quando interdum ex improvise *odore balsam. cujusdam bene odorantis*

D affi-

afficiuntur, & aliæ, quando *Castoreum* offertur in Medicamentis, tunc Cor incipit palpitare; Ut plurimum autem ex dispositione hæreditaria tale quid venit, quemadmodum & hoc, quod quidam a primis incunabulis non perferre potuerint *feles*, vel *Caseos*, si tamen felis præter spem in hypocauftum intrat, tunc afficitur statim tale subjectum pallore primum faciei, cum anxietatibus præcordialibus conjuncto, dein palpitatione Cordis gravi, & si non pellatur felis ex hypocaufto, futurum sane esset, ut *Lipothymia* vel *Syncope* corripitur tale subjectum; Tale quid quoque evenit in subjectis, caseum non perferentibus, quando caseus cibis, quibus vescuntur, istis nescientibus, intermiscetur, tunc statim anxietates maximæ & palpitationes accedunt, usque dum per vomitum iterum rejiciantur nocivum.

§. XXVIII. Tandem in Causis occasionalibus N. N. ultima vice pertractandæ sese offerunt *Excretiones* & *Retentiones*, quæ pariter ad palpitationem Cordis concurrunt, quales sunt 1) *Evacuationes sanguinis artificiales assuefactas negligere*; Sic ii sæpius conqueruntur de palpitatione Cordis, & si ejus causam occasionalem inquiramus, hæc nobis sese offeret, quod *Venæsectionem* vel *cucurbitularum applicationem* consuetam ex negligentia forsitan omiserint, etsi hanc in statu Plethorico vel quocunque alio, invenimus palpitationem, statim esse Venam secandam, in Capite Therapeutico tradam. 2) *Ad excretiones pertinent quoque Purgationes Laxativa, & Vomitiones*, quæ certo & assueto tempore, ad primas Vias expurgandas assumuntur, quæ si negligantur, palpitatio quoque in conspectum venit, quia cruditates, quæ excerni debebant, retinentur, & ad sanguinem deferuntur, hinc stagnationes in Vasis majoribus, Cordeque, & tunc palpitatio oboritur presso pede. 3) Huc trahenda quoque veniunt *Balnea, Corporisque sudores & pediluvia* certo atque assueto tempore instituta artificialiter, quæ si omitantur, pariter ejusmodi effectus provenit, nam sanguis coagulans & grumescens, per talia balnea, pediluvia, corporisque sudores, avocatur a Corde, deducitur ad artus,

tus, expurgatur a particulis heterogeneis; quæ si omittantur, tunc hæc omnia non fiunt, sed Cordi sunt noxæ.

§. XXIX. Paucis nunc, pertractatis Causis Procatarcti-
cis Naturalibus atque N. N. *ad Causas præter Nat. Occasionales*
tradendas, ut me accingam, necessitas postulat, quarum in-
producenda Cordis Palpitatione concursum varium deli-
baturus sum. Notandum itaque est; Quod omnes *Hypo-*
chondriaci atque Splenetici ad hanc palpitationem sint proni,
quia in istis stagnatio sanguinis & obstructio in vasis mino-
ribus Hepatis & Lienis adest, positaque hac stagnatione
sanguis non genuino modo circulari potest, sicque ad va-
rium inordinatum motum Cordis occasio præbetur. In
Hypochondriacis & Scorbuticis hoc notatu dignum invenitur,
quod, qui obnoxii sunt spasms nervorum, imprimis ra-
mi intercostalis & paris vagi, exinde sentiant hunc affectum,
utin talibus affectibus confirmatis, quando v. gr. Lienis in-
cumbunt, subinde cordis contingat palpitatio; Quare au-
tem hoc fiat, nobis suppeditavit *Celeb. Ettmullerus in Part.*
II. Oper. Medicorum Theoret. Practic. p. m. 441. hisce verbis;
quod nimirum oriatur propter Ramum Splenicum ner-
veum satis insignem tunc spasmò correptum, qui spasmus
plexui Mesenterico nervorum communicatus nervum pa-
ris Vagi afficit, quod, uti ad quæcunque viscera interna, ita
& copiose ad splenem derivatur, a cujus furculis movetur
Cor, & ita afflicto hoc Neruo Cor palpitat, id quod etiam
ex ipsis libris Anatomicis liquet.

§. XXX. *Motus Convulsivos, Spasmodicosque* Palpitatio-
nem Cordis causare posse, ex experientia constat: Hinc
non mirum, quod multoties *Epileptici* huncce affectum fue-
rint experti, quale subjectum *Epilepticum*, quod simul palpi-
tatio Cordis est comitata, adducit *Platerus Obs. 226.* Hinc non
mirum, quod a *Venere* palpitatio sit orta, de quibus pariter
Platerus Pr. T. I. p. 486. Hæ palpitationes omnes oriuntur
a consensu vellicatorum & irritatorum nervorum. No-
tum quoque est, palpitationem supervenire *Cardialgia*, de
qua *Cardialgia Veteres*, esse morbum ipsius cordis, credi-

dere, sed minus bene, quia pars affecta ejus est, superius Ventriculi orificium, quod maxime nerveum existit, atque oritur a flatibus in Ventriculo incarceratis partim, partim quoque a particulis acidis, austeris, maxime corrosivis, utraque autem orificium illud superius afficiunt, arrodunt, vellicant atque pungunt, ubi fit tristis & molesta sensatio atque dolor istius orificii, prope Cor situm habentis, qua irritatione autem facta nervei istius orificii, Cor quoque ipsum affici, atque ad inordinatus motus, uti in palpitatione, disponi potest. Eadem quoque ratio danda est in omnibus, qui nervos spectant, morbis, & ubi Palpitatio Cordis subsequitur. Sic, quando in *Ructibus, flatibus, ipsaque Colica*, variisque intestinorum morbis, quando nempe Viscera abdominis labe afficiuntur, vel vermibus laborant, *Palpitatio* ista oritur, tunc fit ex affinitate ac intima communicatione, quam Nervi splenici cum Cardiacis habent, de quibus & aliis huc pertinentibus legi meretur *Willisi Pharm. Rat. P. 1. p. 268.* qui optime de nervorum affectibus & consensu inter se egit.

§. XXXI. Quaedam adhuc ex Causis P. N. Palpitationis Cordis Occasionalibus, & quidem *Sanguinem* maxime respicientibus, restant allegandæ. Huc itaque referendæ sunt omnes *Sanguinis fluxiones Naturales, P. N. emanentes & obstruentes*; Sic, quando *sexui sequiori menses* emanent atque supprimuntur, tunc non infrequens solet esse palpitatione hæcce Cordis, propter sanguinis spissitudinem atque ad Cor regressum; Quando quoque *Lochiorum fluxus* non sufficiens est, aut totus obstruitur, tunc etiam *Palpitatio Cordis* insequitur. In Viris solet contingere talis Palpitatio, ex *suppressione fluxus Hemorrhoidalis* assuefacti, ea ex ratione, quia Sanguis isthuc ad excernendum delatus, iterum Circulatorio motu ad Vasa majora ipsumque Cor movetur, & Orgasum Sanguinis instituit, & per hunc, palpitationem. Et hoc ad palpitationem Cordis facit, quando nimirum quis *Hæmoptysi* vel *Hæmorrhagia Narium* vel quacunque alia p. n. fluxione *Sanguinis* assuefacta laborat, nimio autem Medica-

men-

mentorū nimis adstringentium usu istæ ſupprimuntur, atque eadem, ſicut in præcedentibus obſtructionibus ſanguinis, ratio erit ſuppeditanda.

§. XXXII. Abſolutis nunc Cauſis Palpitationis Cordis, tam immediatis, quam mediatis, ſive antecedentibus, & Procatarctiſis ſive Occaſionalibus meum nunc eſſet, ut ſpecialeſ Prognofin hujus vel illius Palpitationis, an ſit periculofa, an curari poſſit nec ne? tradam, non neſciens, morem iſtum laudabilem in deſcribendis & explicandis morbis hucusque receptum. Sed quia intendo, quantum equidem fieri poteſt, Palpitationis Cordis medelam, ſecundum ejus ſpeciales cauſas communicare, ſic brevitatem amans illum laborem una cum Diagnofi ſpeciali in Caput tertium ſive ultimum pertractandum reſervabo.

CAP. III.

THERAPIAM PALPITATIONIS CORDIS EXHIBENS.

§. I.

PRæmiſſa jam Pathologica explicacione Cordis Palpitationis, nunc promiſſi mei memor, me ad *Therapiam* ejus ut conferam valdopere neceſſe eſt, quia ſine hac prior tractatio in curandis & medendis morbis eſt inutilis, & nemo Medicus, poteſt dijudicando morbum, morbique cauſas ſciſcitando, & producendo patienti ullum afferre levamen, & hinc veriſſimum eſt illud: *Morbus non curatur verbis, ſed herbis.*

§. II. Medela hujus Palpitationis Cordis ut eo meliori minusque confuſo modo ſuccedat, diſpeſcere illam placet in *Præſervatoriam* & *Curatoriam*. Utraque autem deſumitur ex tribus fontibus; *Pharmaceutico* nimirum, *Dietetico* & *Chirurgico*. Ex Fonte Pharmaceutico haurienda erunt remedia *Temperantia*, *Corripientia*, *diluentia M. S.* & *expurgantia*, *Motus Cordis inordinatos placantia*, *ſiſtentia*, illudque *roborantia* &

fic porro. Ex fonte Diætetico, quale applicandum con-
ducatur *regimen* in rebus N. N. Ex Fonte Chirurgico, quid-
nam huc faciant *operationes manuum*.

§. III. Curatur autem omnis Palpitatio Cordis, semper
ad ejus Causas respiciendo, quibus ablatis, sponte cedit
affectus; Sic quando Palpitatio oritur a *Plethora*, i. e. ubi
Sanguis laudabilis p. n. abundat, tunc frustraneum quis
laborem suscipiet, si omnia optima remedia Cardiaca,
adstringentia, motus sistentia & absorbentia, omnia sangui-
nem purificantia, & grumescentiam ejus resolventia, uno
impetu adhiberet. Potius futurum esset, ut malum du-
rius graviusque reddatur hisce remediis, dum interdum
talia remedia in causa sunt, ut *lethalis Syncope* oboriatur.
Palpitatio enim in tali statu plethorico, existit eam ob cau-
sam, quia Sanguis in nimia copia ad Cor movetur, adeo ut
Systole rite peragi nequeat; Hinc etiam nonnulli *Celeb.*
autores hanc posuere Definitionem Cordis Palpitationis;
Quod nimirum sit *motus Cordis spastico convulsivus, frequentius*
& fortius quam ordinarie fieri solet, a Natura institutus, ut San-
guinem nimia copia versus Cor latum repellat, vel per certa loca
expellat, vid. Nenter. Fund. Med. Theor. Pract. Tom. II. p. m. 385.
Hancce definitionem a supra data multum recedere, ex-
pertum est? Sciendum tamen, quod tantum pertineat ad
statum Plethoricum Sanguineum, ubi nimia Sanguinis co-
pia ad Cor defertur: sic excluduntur aliæ species Palpitatio-
nis, quæ nempe privative, & per consensum nervorum ita
fiunt, & a me traduntur. Dum itaque Palpitatio Cordis
in statu Plethorico fit ob defectum loci, quo se moveri
possit, quia Vasa sunt impleta Sanguine, sic frustraneum
esset, si sanguinem attenuentia & Resolventia dare quis
velit; Nam quo plura adhibeo in tali statu talia remedia,
eo majori modo Sanguis augetur: ergo erit præprimis spa-
tium dandum Sanguini, ut sese expandere & attenuare pos-
sit; Frustraneum, & sane periculosum esset, si ad tales mo-
tus sistendos & consopiendos, statim ad adstringentia, ad
Opium properemus, sic sanguis, qui per tales inordina-
tos

tos motus aliquo modo propellitur, subsistit, & stagnat in Corde, & novo continue factò affluxu Sanguinis totaliter suffocatur: Hinc hæc cautela in Praxi non floccipendenda. Quod autem Palpitatio hæc oriatur a Plethora, ad *Signa* ejus respiciendum erit, quæ sunt: Quando tale subiectum præ aliis *habitus est formosioris, floridi*, non raro per commotiones Corporis, Sanguinis quoque fluxiones e. g. Hæmorrhagias narium, subit, & quæ sunt alia, ex quibus facillime Sanguinis abundantis præsentia dijudicari potest.

§. IV. Prima ergò indicatio in tali Statu Plethorico est, ad Curandam Palpitationem Cordis 1) *Sanguini ad bene se movendum spatium erit faciendum* 2) *Hoc factò est diluendum, atque purificandum* 3) *Cor & ejus Vasa sunt roboranda*. Primam quod attinet indicationem, ut satisfaciam, propinanda erit *Venæ alicujus sectio*, vel in brachio vel in pede instituen- da; Hac enim facta, Sanguinis stagnationi, ejusque impedito motui, aut præsentì aut imminente, affertur aliqualis medela, ut depleto sanguinis quanto, facilius ejus circulus fiat nec tam insigniter aut copiose item in uno loco subsistere queat; Alii autem probant, quod consultior sit in pede, quam in brachio, dicentes, quod Sanguis a Corde sive a Centro ad Peripheriam hæc ipsa derivetur, quod etiam in nostro casu possumus instituere, de hac autem certi, quod, si nihil juvet, etiam non nocere possit. Aliæ interdum Venæsectionis loco, Sanguinis artificiales evacuationes institui possunt, quando adest magis *Plethora apparens* sive *quoad vires*, tunc potest per *cucurbitularum scarificationem* sanguis educi optimo cum successu. Quin & *hirudinis applicatas posterioribus ani venis*, vel etiam *supra Cor*, interdum paroxysmum Cordis palpitationis sedavisse refert *Zacut. Lusitanus lib. 2. Med. Princ. Hist. 39. Obs. 2.* qui præprimis allegat Exemplum de Palpitatione, per hirudines supra Cor admotas, curata, imò quod maximum, quoque observavit palpitationem Cordis validam, per scarificatam cucurbitulam supra Cor admotam, curatam. An autem Vena sit secanda in Paroxysmo magis, an autem extra illum, de his nihil certi

certi æque dici potest, quam ut pro diversitate gradus Palpitationis adhibenda sit, quando nempe gravior existit, & metum suffocationis præ se fert, a terrore vel ira magna proveniens, tunc utique statim est Vena aperienda, ut Orgasmus & impetuosior Sanguinis motus sedetur, & tunc largior, præprimis ubi Plethora adest, instituenda conducit; Quando autem mitior est affectus, non a tanto Orgasmo & impetu Sanguinis, non a terrore & magna ira admissa, non suffocationis metum efficiens, tunc consultius & utilius est extra, quam in Paroxyfmo hancce evacuationem celebrare, cum quandoque secundum illud Hippocratis, *Omnia mutatio subitanea periculosa, Insignium Sanguinis Commotionum Causa autorque existat.* Hoc ipso tamen ne utquam negamus, quod quibusdam Venæsectio in paroxyfmo concelebrata, fuerit proficua, cum Exempla potius eorum reperimus in *Horstio Lib. 3. Obs. 16. it. in Fontani Consil. & Respons. p. 66.* Summa quoque omnium adstantium admiratione eam cessasse observavit *Hæchstetterus in Obs.*

§. V. Alteri indicationi nunc satagendum, quo Radix & fomes hujus mali eo melius tollatur & curetur, nimirum, quando aliqua *Spissitudo, & impuritas Sanguinis* in Plethora adest, tunc adhibito auxilio Chirurgico, dein ad Sanguinem ipsum diluendum & purificandum, est progrediendum. Ad quem scopum obtinendum, Pharmaceuticus fons est in consilium trahendus, in quo nobis sese offerunt varia primas vias liberantia, & heic adhibenda, v. gr. *Rhabbarum, Senn. Alex. Extract. Helleb. nigr. Panchym. Croll. Resin. Gial. Scammon.* variaque alia, ex quibus sequens Potio purgans præparari potest: *Rz. Fol. Senn. Alex. S. St. ℥β. Mechoac. alb. Rhab. el. ana ℥j. Crystall. Fri ℥β. Coqu. in s. q. ∇ s. Colat. ℥iv, v, vel vi, add. Sir. de cich. c. rhab. e pom. Laxat. ana ℥ij.* Majora & fortiora purgantia s. quoque ipsa Vomitoria hic exulant, ob maximum istum motum, quem instituunt Vomitoria. Porro nobis sese offerunt ad spissitudinem sanguinis opprimendam, varia remedia, *temperantia*, quæ inter referenda sunt *Θina*, cum *absorbentibus* & *Os* combinanda, fluxiles reddent-

reddentia humores, atque digestiva, porro varia *Extracta amara* & *Ess.* atque *TR. antiscorb. purif. cum Univers. Tonicis, Diaphor. & Alexipharm.* conjungendæ nobis ob oculos sese ponunt. In nostro præsentî affectu sequens *pulv. temperans* usui commendatur: *Rz. Spec. Diarrhod. Abb. ℥j. ☉❖ci depur. arcan. dupl. Corall. rubr. ppt. ana ℥℞. Spec. de hyac. Bez. ꝑal. ana ℥j. M. F. pulv. pro pluribus dosibus, dos. potest esse ℥j. vel ℥℞. mane & vesp. sumenda.* Inter hunc pulverem propinanda erit *Ess. quædam Antiscorb. Alexiph.* sequentis tenoris: *Rz. TR. Bez. M. vel Rolf. ℥ij. Ess. Card. ben. Lign. Sasafr. ☿ Cochbl. ana ℥j. M. D. in Vitr. dos. ad gtt. 40. & ultra.* Loco horum Medicamentorum possunt mille alia egregia antiscorbutica & purificantia sanguinem adhiberi, v. gr. *TR. ☿ii, ♀ri, ♂tis Zwölff. Ess. Lign. Wed. fum. Cent. min. absynth. s. & comp. chamædr. chamæp. Elix. PP. variaque alia.*

§. VI. Nunc ad roborandum Cor debemus quoque esse attenti, quod omnium maxime fit: *Nervin. Cephal. antispasm. antepilept. anodyn. analept. ☿of. ℥nis*, aliisque roborantibus *Cardiacis, aromatibus*; Sic sequentes species sunt proficuæ, *Rz. Rad. Chin. Zedoar. Ir. Flor. ana ℥℞. Herb. Meliss. Beton. Salv. Rosmar. ana Mij. Fl. 4. cord. Lil. convall. anth. ana ꝑij. Caryoph. Cinam. Cort. Citr. Lign. al. Sasafr. ana ℥℞. M.C.C. D. & adhibeatur ut infusum Thee.* Prodest quoque pulverem quendam *Nervinum* roborantem adhibere: *Rz Spec. Diamb. de hyacynth. Diamosch. ana ℥j. matr. perl. ppt. C. C. s. ☐ ppt. Succin. ppt. ana ℥℞. M. F. pulv. confortans & Cor roborans.* Ad variandum sequens *potio* est æstimanda; *Rz. ☿ Meliss. Cinam. Borræg. Cydon. Cord. H. S. ana ℥i℞. Corall. rubr. ppt. C. C. phil. ppt. matr. perl. ppt. Confect. alkerim. compl. ana ℥℞. Syrup. fl. Tunic. ℥℞. M. D. de qua cochleare unum vel alterum omni hora sumi potest;* Inter prandendum egregie quoque conducit *MR. quædam*, ex *☿osis* composita, v. gr. *Rz. ☉ Vol. ☉osi Sylv. ☿❖ci Sasafr. ana ℥ij. M.* De qua *MR.* possunt sumi *gtt. 30. vel 40. in Vno Generol.* Egregie quoque operatur hic *☿*, quando Regio Cordis hęc abstergitur, & quando patiens sentit novum paroxysmum, tunc statim

aliquot guttulæ per nares sunt attrahendæ, sicque frequentissime sponte cessat; Quam ob causam alia *Externa* remedia sunt ad præservandum egregia, hinc *Epithemata Cordis* composita ex *herb. & floribus Cardiacis* in tali casu sunt suadenda; v. gr. *Rz. Herb. Borræg. Bugloss. Meliss. Salv. ana Mj. Fl. 4. Cord. Cheir. Anthos, Lavend. ana p. i. incis. indantur in Syndone rubr. calide cordi imponenda.* Cui etiam jure meritoque interdum potest addi aliquid de ☿ in ∇ apopl. soluta, qua sacculus subinde q. s. irrorari potest; Potest quoque irrorari solo ☿ ⊙ ★ *ci s. Rosmarin. Balsami* quoque, quibus inungatur Cor, sane non sunt contemnendi, utpote qui volatilitate sua penetrant, & nervos Cordis roborant, hinc sequens *Balsamus Cordialis* erit dandus: *Rz. Bals. Succin. ʒj. Cinam. Apoplect. ʒʒ. ʘ ʘti Lign. Rhod. Major. Caryoph. ana gtt. vi. M. inungatur Scrobiculus ʘdis, pulsus & tempora. Melissa quoque Vino irrorata & externe regioni ʘdis, vel sola, vel cum Foliis borraginis in sacculo calido applicata, admodum conducere solet, quale experimentum fecit HELIDÆVS Paduanus felici successu: Conf. Forestus l. 17. Obs. 1. Crocus quoque ejusque Essentia in palpitatione Cordis usum habet non minimum, & recte dicitur de Croco, quod sit Cordis latitia; Interne ejus Ess. s. TR. cum Ess. Succin. vel Myrrh. bals. vel Ambr. Mosch. & ☿ C. C. succin. combinata adhiberi potest; Externe autem, si fiat *Nodulus* ex Croco & ☿ & in regione scrobiculi ʘdis suspendatur.*

§. VII. Jam multa valerem Verba facere in præscribendis Remediis & quidem ex Fonte Diætetico desumptis; Quali nimirum regimine *Rerum N. N.* Palpitatione Cordis laborantem oporteret uti, ut malum remittat, & remittens ab ulteriore invasione præservetur; Sed quia hac de re fusius in Causis Occasionalibus hujus affectus est actum, quænam nimirum ex istis Rebus N. N. ad palpitationem faciendam magis, quænam minus concurrant, sic lubentissime hoc supersedebo labore, quia unusquisque ex istis pertractatis ipse potest eruere, quidnam sit vitandum, vel acci-

accipiendum, & quidnam præservandi gratia adhibendum
conducat.

§. VIII. Clarum itaque atque perspectum est ex ha-
ctenus pertractatis, quod utique ratione *Prognoseos*, hic af-
fectus Curatu facilis sit, nullumque vitæ periculum immi-
neat, si talis existit, qualis in antecedentibus §§. hujus ca-
pitis fuit allegatus, nimirum quando Causam agnoscit *Ple-
thoram* & *spissitudinem Sanguinis*. Ejusdem quoque indolis,
& ejusdem Medelæ est illa Cordis Palpitatio, quæ a *Ter-
rore* & *Ira perpeffa* oritur, & Sanguineæ atque Plethori-
cæ constitutionis esse talia subjecta reperiuntur, tunc fre-
quentissime solet Venæsectio sola adeo affectum hunc ce-
tollere, ut ne ullis quidem opus habeant Medicamentis, in-
terim tamen tutiori via progredimur, si adhibeantur quæ-
dam medicamenta ex supra præscriptis post Venæsectio-
nem, quæ M. S. in circulum eo meliorem deducunt, eam-
que a cruditatibus & heterogeneis particulis liberam red-
dunt. Si autem talia subjecta ficcioris constitutionis &
neutiquam Plethorici sunt, & palpitationem experiuntur,
tunc Cura aliquo modo aliter est instituenda, quam in an-
tecedentibus, nimirum Venæsectio in usum neutiquam
est trahenda, sed potius utramque absolvunt paginam,
temperantia, *absorbentia*, *Θlina*, *pulveres Digestivi*, quæ humo-
res fluxiles reddunt, *Purgantia*, ad primas vias liberandas,
& deinde quando videmus, Sanguinem rite suum circu-
lum peragere, Palpitatione subsistente, tunc Vena est ape-
rienda, & tandem Cordis robur & tonus est restituendus,
roborandus, conservandus, remediis superius traditis. Si
palpitatio Cordis oritur a *neglectis assuefactis sanguinis evacua-
tionibus*, tunc est indicium certum & prodromus, sangui-
nem excretionem sui quærere & promovere velle; Er-
gò habemus indicationem ad secandam Venam, qua
Venæsectione instituta, ad secundam & tertiam indicatio-
nem peragendam, cura debet esse directa, ubi eo atten-
dendum est sedulo, ut sanguis ab omnibus impuritatibus
purificetur, evacuationes sanguinis assuefactæ certo & ju-
sto

sto tempore, Præservationis ergo, instituantur, tandemque pars affecta roboretur atque in vigore conseruetur. Hac præscripta methodo si utamur, in Palpitatione Cordis, præprimis a Plethora orta, curanda, effectum bonum sive restitutionem speratam insecuturam esse, mihi persuadeo.

§. IX. Ad altioris aliquo modo momenti Palpitationis Cordis species progredior, talesque sunt, quando *Peculiarem morbum* in corpore humano pro *Causa* agnoscunt, & in hoc has a prioribus discrepare constat, quod non prius subsistant & curari possint, quam *ablato & curato morbo ut Causa*. Et hæ causæ, sive morbi, sunt vel *tales*, quibus medicamenta possunt mederi, & sunt utplurimum, ubi *aliæ partes organicae labe quadam vel morbo* afficiuntur; vel *tales*, quibus *medicamenta non rite satisfacere* queunt, & locum habent in *corde ipso ejusque partibus & vasis annexis*. Hinc existunt palpitationes Cordis in curando *graves, graviores & gravissima*, pro ratione Causarum, & quarum in Methodo medendi erit habenda ratio, quando auferuntur & curantur, tunc sponte abit palpitatio; In talibus ergo Curis Palpitatio erit consideranda, non ut *morbis*, sed ut *symptoma*, *proveniens ab aliquo morbo*.

§. X. Ea itaque Palpitatio Cordis, quæ oritur a *suppressione & obstructione* in Viribus, *Hæmorrhoidum*, in fœmellis, *Mensium*, non prius tollitur, quam sublatis his Morbis; Sic in utroque Casu Venæsectio suadenda, quatenus a nimio sanguine in corpore hærente & meatus obstruente, hi affectus oriuntur, tunc in priori *Universalia, Alexipharmaca, Pœa, Stialia, aperientia, sanguinemque corrigentia remedia* in usum vocanda, quæ meatus obstruētos iterum apertos faciunt, **Rz.** TR. $\overline{\text{Fr}}$ i Zij . Ess. Myrrb. bals. Ω Θ \star ci succin. ana Zj . M. D. in Vitr. sumantur 30, 40 vel ultra gtt. Prodest etiam sola TR. $\overline{\text{Fr}}$ aperit. Zwölf. pro ratione subjectorum. In posteriori autem Casu, nimirum in suppressione vel obstructione Mensium, tunc uti possumus *Emmenagogis, Uterin. Castorinis, Bezoard. Alexiph. & similibus aliis Remediis*: **Rz.** TR. $\overline{\text{Fr}}$ i, Bez. Mich.

Mich. ana ʒiʒ. Ess. Myrrh. bals. Succin. ana ʒj. M. D. Vel potest etiam præmitti potio ista superius tradita purgans, & non raro Venæsectio. Quando hæc remedia fuere adhibita, proficit & sæpius necesse est, Cordis curam cordi habere, ut roboretur, quod fit per remedia superius tradita, *Nervina, Reficientia, Cardiaca, atque Tonica.*

§. XI. In *Hypochondriaco Malo, & Scorbuto* laborantibus si superveniat palpitatio, tunc pariter non prius cessat, quam cessante & sublato malo Hypochond. vel Scorbut. In priori Casu ante paroxysmos vel cum iis percipiuntur murmura subinde & rugitus abdominis, in specie juxta regionem sinistri Hypochondrii, & quando paroxysmo afficiuntur talia subjecta, cor quasi constringi, & cum ambabus manibus comprimi asserunt; Concurrunt nonnunquam Vertigines, aliaque abdominis pariter atque Capitis mala, ex anomalo motu nervorum dependentia. Difficilis est curatu totali hic affectus, præprimis si superaccedat *Dispositio* quædam *Naturalis* sive *Hæreditaria*, tunc sæpius usque ad mortem comitari solet; Potest autem hoc malum tolli, sæpius obambulando, & corpus movendo, vitam sedentariam cane pejus fugiendo; *Ufus infus. Thee*, præprimis *medicati*, optimus est; Multum debet bibere ejusmodi patiens & parum edere; Pro totali autem Cura hujus mali adhibenda sunt *Specif. Antibyp. Hepat. Splenet. Aperitiv.* Sanguinem stagnantem resolv. resolutum purificantia, expurgantia: *Rz. Ess. Fumar. S. l. comp. TR. Fri. ana ʒj. ℞. Cochl. ana ʒʒ. M.* Quando hæc MR. fuerit adhibita, tunc ipsa *purgantia* possunt adhiberi, aliaque *Cor roborantia* medicamenta. Difficiles quoque Curatu sunt Scorbutici, imprimis inveterati, sive totaliter hæreditarii, hinc ex eo quoque oritur gravis Palpitatio Cordis. Scorbuto & superveniente palpitatione laborantes hoc habent peculiare, quod sæpe ad levissimum corporis motum, si v. gr. manum vel brachium movent, paroxysmus palpitationis invadat, & non raro *præva Lipothymia* subsequantur; Exemplum ejusmodi palpitationis scorbuticæ vid. in *Horstii Obs. l. 17. obs. 35. p. 380. & 89.*

Scorbutus autem haud inveteratus tollitur, *temperant. ab-
sorb. pulv. supra* communicatis, *specif. antiscorbut. corrigent-*
tibus, sanguinemque edulcorantibus, & tunc ipsis *ἀνα κεί κ. α. α. α.*
purgantibus. Sequentem pro hoc scopo, pellendi Scorbu-
tum nimirum, MRam usui præbemus. R̄. TR. † ii † Prif. Ess.
Lign. Cent. min. ana ʒj. ℞ ℞ ti Lign. Sasafir. Rhod. ana gttiiij. M. D.
in Vitro, Adhib. ut antec. Post hujus usum possunt propi-
nari ipsa Vomitaria & purgantia, quæ autem statim in initio,
ubi metus Scorbuti adest, antequam aliquid adhibeatur de
Medicamentis, ut dentur, consultius foret.

§. XII. In *Epilepticis Invasionibus*, quando accedit Palpita-
tio Cordis, tunc ille morbus est tollendus *Rescient. apo-*
plect. Nervin. Antepil. Nosis ipsis, superius fusiori modo de-
scriptis; In passione Hysterica quoque, Cardialgia, Colicæ variis
speciebus. Spasmod. & Artbrit. affectibus haud infrequentem
esse palpitationem vidimus, Hinc isti affectus sunt curandi
variis *specif. nervinis* remediis partim in anteced. pertra-
ctatis, partim quoque ex aliis libris aliorum autorum Pra-
cticiis eruendis, ob brevitatis studium hic non allegatis, &
sic curatur talis Palpitatio Cordis.

§. XIII. Nunc ad eas Palpitationes Cordis q. f. p. cu-
randas me accingo, quarum nimirum *Causa latet in ipso Cor-*
de, & sunt ut plurimum difficillimæ, vel plane nullæ curationis,
quatenus nimirum malum in Corde vel est in Fieri vel in
Facto, s. inveterato; In Fieri potest cura apportari; In Facto
autem & inveterato malo non nisi Cura Palliativa locum in-
venit. Palpitatio Cordis est incurabilis fere, quæ à Vermi-
bus Cordis oritur, de quibus supra dictum est, quod affectus
valde sit rarus, tamen autores Practici eum observarunt
& Medicamentis quibusdam curarunt; Medicamenta con-
tra tales Vermes, & symptomata talium ægrotantium
vid. in Gabelchovero Cent. 3. Curat. 1. Hoc in Diagnosi habent
præ cæteris peculiare, quod patiantur palpitationem Cor-
dis subinde recurrentem sine manifesta causa; Sentiunt
maximas rosiones & vellicationes, puncturas & dolores,
præsertim in interiore pectoris loco, ubi situm est Cor.
Ratione

Ratione *Prognoseos* ejusmodi subjecta interdum experiuntur *Lipothymiam*, interdum quoque *Epileptica convulsiones* haud desunt, ob maximam irritationem, quam genus nervosum patitur, *Syncope* corripuntur, & non raro moriuntur, facies pallet, ægri inquieti sunt, ob maximam circa præcordia anxietatem, pulsus est intermittens & intercurrens, & similia adsunt symptomata, quo de vid. *Forest. l. 21. Obs. 26. in Schol. Paræus l. 1. Cent. 3. Schenkius l. 2. Obs. 194.* Medicamenta, quæ in hoc affectu profunt, sunt *Ærionalia, succus alii, raphan. rustician. & nasturt.* eorumque *infusa*, de quibus vid. *Praxis Chymiatri. Hartmanni*, qui curavit eum per *Θ dictamn. & tanacet.* item per *Æ viv.* ejusque *infusum.* *Petrus a Castro, Medic. Veron.* curavisse dicitur eum Vermem per solum *succum Scabios.* Interdum potest in *jusculis* hæc Scabiosa excoqui, s. in *decoctis & syrupis*, ex ea factis, potest propinari. Vid. etiam *Petri a Castro Tract. de Pest. Neopolit. Rom. p. 137 & 138. Lowerus Tract. de Cord. p. 107.* *Cataplasma externum* contra vermem pericardii expertum commendavit *ex foliis Cinar. Tanacet. abs. vulg. aceto Vni* incoctis, mixtisque cum paucis *Mithridatio* compositum, & regioni Cordis imponendum.

§. XIV. Profunt quoque in hoc affectu *Cardiaca*, in superioribus tradita, remedia, omniaque *amara & succinata* contra Vermes sunt, sic sequentem compono *MR. R̄. Ess. Myrrh. bals. absynth. compos. ana ʒiʒ. Succin. ʒj. Castor. ʒʒ. M. D. in Vitr. sumantur gtt. 30, 40, vel ultra.* Interim tamen semper eo in tali casu attendendum est, quo *M. S.* purificetur, primæ Viæ per purgantia liberæ maneantur, & sic aliquo modo Vermium Cura institui potest.

§. XV. *Palpitatio Cordis*, ex *▽. Pericardii abundante, Calculis, Polypis, vasorum pulmonarium obstructionibus, variisque Cordis excrescentiis* proveniens, *Coronidis* loco nunc inquirenda restat. Horum autem affectuum signa *Diagnostica* sunt pauca & admodum fallacia, interdum tere nulla adsunt. Pulsus non est adeo magnus, nec adeo vehemens, aut concitatus, cum Cor in impedita Capsula moveri nequeat, affectus redditur contumax & pertinax; *Conjuncta*
in

in singulis simul est febricula, Hæcticæ non absimilis, accedit
 successu temporis totius corporis tabes, spirandi difficultates,
 summæ anxietates circa præcordia, & hinc maxima agrypnia, &
 tunc mors in olla deprehenditur. De Abundantia ∇ in
 pectore superius aliquid dictum fuit, quod raro sit cura-
 bilis, propterea, quia neque dissolvi neque discuti possit
 secundum Galenum; Possumus autem, quando talis Hy-
 drops Pectoris est in fieri, aliquo modo levamen afferre,
 affluxum nimirum ulteriorem ad Cor impediendo, detrahendo, quod
 fit Venesectione, in pede derivandi scopo instituenda;
 Purgant. Hydrag. ¶ reis, ¶ alibus, absorb. Diuret. Imprimis
 abstinere convenit a nimio usu cibi potusve: Cibos sibi
 eligat sicciore, non jusculis multis debet uti; Quippe
 quæ M. S. nimis diluunt & ∇ producant. Quid autem sit
 sentiendum de Consil. Rioloni in Anatom. sua lib. 3. Cap. 4. da-
 to: quod nimirum tali in casu, ubi sit Hydrops Pectoris in-
 veteratus, Sternum esset perforandum, eo in loco, ubi capsula pe-
 ricardii ei adnascitur, & sic ∇ am contentam extrahendam esse. De
 hoc autem Consilio censet Cel. Mich. Ettmüller. in Tom. II.
 in Oper. supra laud. p. 439. Quod sit magis Theoreticum quam
 Practicum.

§. XVI. Polypus Cordis & Calculi, jam dum in facto existen-
 tes, sunt sane Medicorum scandala plana, quia indicantia
 deficiunt & tere non nisi post mortem ipsorum præsentia
 dijudicatur: Si tamen Curam instituimus, non nisi palliativa
 erit, ulteriorem pariter affluxum & cumulationem particu-
 larum ¶ earum, viscosarum &c. impediendo, quod sit in Ple-
 thoricis Venesectione, in aliis autem per purgantia, & san-
 guinem purificantia, Cardiaca, & externe applicanda Remedia di-
 scutientia in tali casu egregia sunt; Spirituosa vero fugiat,
 præprimis ∇ vilioris conditionis, per hoc enim cruditates,
 imprimis in debilioribus augentur, & creantur; Et in
 omnibus Rebus N. N. semper media via incedendum est,
 quæ in hoc consistit: Ne quid nimis, ne quid minus.

§. XVII. Et hæc sunt, quæ de Palpitationis Cordis Patho-
 logia, ejusque Therapia pro ingenii mei modulo differere
 potui,

potui, si quis esset, qui fusio-
nem, de hisce complicatis affectibus,
palpitationem Cordis sapissime
inducentibus, desideret, illi promitto,
me, Deo præbente occasionem,
ejusmodi desiderio pro viribus
satisfacturum; Deo interim Optimo
Maximo, ex intimi Cordis penetra-
libus, sit & debeatur Laus, Honor
& Gloria, qui sua huic labori benedixit
clementia, ut non solum
felix inchoari, sed & multo felicior im-
poni potuerit

F I N I S.

Felix est Medicus, sed non mendicus in arte,
Omnia qui ponit munera sollicitus,
Ægros quo socios læta valetudine donet,
Sicque citò tutò cura peracta venit.
Tu, *mi Cognate*, qui dicere nomine (*) **LVDOLFF**,
Auxilium præsens semper ades hominum;
Hinc non immerite faustum *Te* dicere possum,
Præcipuè quoniam nomen & omen habes.

(*) Cognomen *Ludolffi*, jam per orbem literarium clarissimum, aliàs germanice exprimi solitum *Leuth-Hülff* / optimè respondet officio boni Medici, quippe cujus præcipua in eo ponitur cura, ut sanitatem, tanquam pretiosissimum pignus, hominibus restituat.

Faucis hisce Nob. Domino Doctorando, Cognato suo honoratissimo gratulari voluit, debuit

GEORG. VOLCMAR. HARTMANNVS,
Philos. & Med. Doctor, Practicus
Erffurthenfis.

F

Non

Non pridem Sophiae cui sunt data jura Magistri,
Hujus nunc lauro cingit Apollo comas.
Felix, in gemino, qui sic excellit, honore,
Cuique novum accingit sedula Musa decus.
Inde TIBI titulos, LVDOLFFI! gratulor: Opto:
Ulterius veniant prospera quæque TIBI!
Pergito trita TVI vestigia sumere PATRIS,
Sic eris Hippocratis, digna propago, Senis.
Sis Tuus: Arte refer stabili & virtute PARENTEM,
Nec majus cupimus, nec dare majus habes.

Ita

*Nobiliss. ac Clariss. Domini Doctorandi, Cognati
sui honoratissimi, honoribus meritissimis
applaudit, Ipsique prosperos rerum succes-
sus ex animo apprecatur,*

**ANDREAS ELIAS Büchner/
Philos. & Med. Doct. Pract. Erfurt. Acad.
Nat. Curios. Collega.**

